

CELINY

Z P R A V O D A J 3/2022
S P O L E Č N O S T I S B Ě R A T E L Ů C E L I N

Na titulní stranu tohoto čísla zpravodaje CELINY jsem použil jediný mě známý podací lístek vydání 1873/76 s doplňkovou frankaturou telegrafních známek 2x 5 + 20kr na 7 telegramů. Podáno v Praze na Malé Straně.

Podací lístky na telegram z roku 1873

Na úvod - "výběrová citace ze studie (lit. 5)": (str.276 a 280)

- 1)r. 1856 zřízena vlastní správa státního telegrafu ustavením telegrafních inspektorátů v korunních zemích a ředitelství státního telegrafu ve Vídni,podřízeno Ministerstvu obchodu.
- 2)rozhodnutí ze dne **6. července 1856** byl státní telegrafní ústav nově organisován jako samostatné odvětví a proto bylo nařízeno: a) zříditi opět vlastní ředitelství státního telegrafu ve Vídni,b) sestaviti telegrafní inspekce v korunních zemích. (viz datum podacího lístku d Moskvy - 11. září 1856)
- 3) **Telegraf zůstal v resortu ministerstva pro obchod, živnosti a veřejné stavby.**

Další - "výběrová citace ze studie (lit. 1)":

- 1) **Roku 1859** zrušeno ministerstvo pro obchod, živnosti a veřejné stavby a od **1. listopadu 1859** je převzalo ministerstvo financí, ale již **25. dubna 1861** bylo ministerstvo obchodu obnoveno a správu telegrafu převzalo zpět.
- 2) **Telegrafní ředitelství jako samostatné úřady se udržely do roku 1883. Ministerským rozhodnutím ze dne 21. října 1883 převzaly jejich agendu od 1. ledna 1884 nově vytvořená ředitelství pošt a telegrafů. Spolu s tím došlo i k spojení místních poštovních a telegrafních úřadů.**

Začátky tlg. podacích lístků byly formuláře, které sloužily jako potvrzení o podaných telegramech a podacích poplatcích. Číslo tiskopisu **31** je první jež mám podchyceno - Telegraphen=Drucksorte Nr. 31, tj. **Telegrafní tiskopis č. 31.**, formulář v rozměru 227x187 mm (zmenšeno). Obdobný formulář z r. 1855 jež mám doložen v rámci telegramu v zemích jednoty je bez čísla, (viz bod 2 lit. 5), při reorganizaci služby se měnily.

N. 10.

471.

Gebühren-Quittung

über die entrichteten tarifmäßigen Gebühren für Beförderung der telegraphischen Depesche Nr. *1357* D. in
25 Worten von **PRAG** nach *Moskau*
 Aufgegeben am *11* ten *Septbr* 1856 um *10* Uhr *12* Minuten *4* Mittags.

Bezahlt wurden:		Hinterlegt wurden:	
a. Für vereinsländische Beförderung	<i>4</i>	a. Für Staffetten-Gebühren	
b. „ auswärtige Beförderung	<i>8</i>	b. „ Rückantwort	
c. „ Bervielfältigung	/	c. „ expresse Beförderung	
d. „ Beglaubigung		Deponirte Summe	
e. „ Collationirung		Dazu Gebühren wie nebenstehend	
f. „ Empfangs-Befcheinigung		Ueberhaupt	
g. „ Weiterbeförderung			
h. „ Rückantwort			
Summe	<i>12</i>		

Gut für *zwölf Gulden CM*
 Telegraphen-Station **PRAG**
 Angenommen durch *Sauerhomburg*

Telegraphen-Drucksorte Nr. 31.

Gebühren-Quittung (Poplatková stvrzenka)

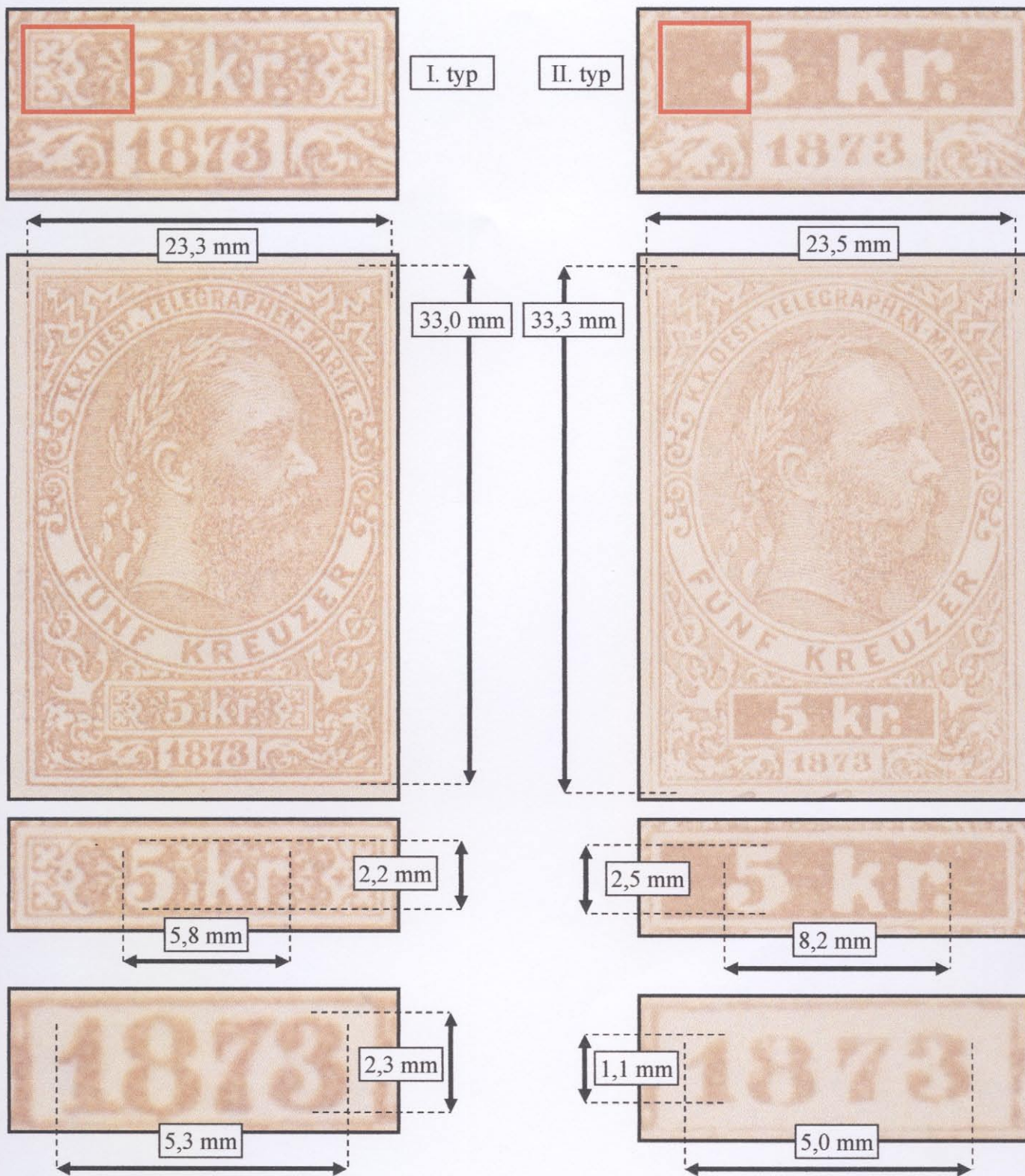
Podle tarifu náleží zaplacení za přepravu telegrafické depeše č. **1357 D.** za / **25** slov z **Prahy** do **Moskvy**. Podán **11 září** (Septbr - september) **1856**, **10** hod. **12** min (*V*) dopoledne. Zaplacený byly - za dopravení v zemích jednoty **4** zl. a za dopravení mimo jednoty **8** zl. - součet **12** zl. tj. " **zwölf gulden CM** " (konvenční měny). Evidenční číslo - **N. 10** - zápis č. **471**. DR je obdoba typu A 3.

Celinové podací lístky na telegram byly poprvé vydány dne 1. srpna 1873
Telegrafní celinové podací lístky, emise 1873 a "1876 (? 2)" - N / další - I. a II. typ

Podací lístky na telegram v I. a II. typu byly postupně vydány ve čtyřech jazykových mutacích.

Vydání 1873 - N-I (27.11.75)

Vydání 1876 - N-II (29.8.78)

Další rozlišení je v prostorovém uspořádání textu a vzhledu cenových linek u jednotlivých mutací.

Poznámka - omyly v datu?: Zpravodaj Sekce předchůdců a předběžných čs. známek ročník VI. č. 20, str. 382-384, zveřejnil článek - "Miroslav Polišenský - Ke 140. výročí elektrického telegrafu na našem území" :

- Potvrzenky o zaplacení poplatků za podání telegramů, která se vyskytovaly bez vtištěné známky až do **30. června 1873**.
- VS - Termín je v rozporu s vydáním telegrafních podatek (lit. 2) **1. srpna 1873**, je zde měsíční meze-
ra. Není jasné zda jde o poslední vydání v uvedený den či jen omezenou platnost pro určitý druh te-
legramů nebo byly telegrafní celinové podatky vydány dříve, variantou je také omyl v některém datu.
- VS - Dle výřezu z **Ascher - Groser ganzsachen katalog 1928** (lit. 4) byly vydány 1873 (Juli), červe-
nec, Toto datum tak relativně navazuje. Oproti (lit. 2) zde není uvedena mutace (Poln.) shodně chybí
také v lit. 8, osobně nemám k dispozici ani originál či obrázek této mutace. Vydání II. nákladu je zde
prezentováno také na rok 1876. V dalších částech článku jsou, ale ukázky z jeho dřívějšího použití.
Odpovídají tomu také vzory II. typu telegrafních známek na uvedených celinových telegramech.

4

Kaiserreich.

1873 (Juli). Innerhalb eines Zierrahmens (125 : 85) rechts oben Wertstempel der Telegraphenmarken mit Wert auf verziertem Grunde. Überschrift „Aufgabs-Recepisse“. Sprachvermerk links unten. *Weiß.* a viz závěrečná část

	1.	5 kr. braun (Deutsch)	— 60	— 30
	2.	5 " " (Böhm.)	— 60	— 40
	3.	5 " " (Ital.)	— 80	— 80

1876. Ebenso, aber Wert auf glattfarbigem Grunde.

	4.	5 kr. braun (Deutsch)	— 20	— 40
	5.	5 " " (Böhm.)	— 80	1 50
	6.	5 " " (Poln.)	— 35	— 70
	7.	5 " " (Ital.)	— 60	1 20

Die Scheine 1—7 kamen bei Einziehung der Telegraphenmarken am 1. 4. 1879 außer Gebrauch. Nr. 4 hat weite oder enge Rasterlinien, sowie verkehrt eingesetzte Eckzierate.

Automatický překlad

- 1) Die Scheine 1 - 7 kamen bei Einziehung der Telegraphenmarken am 1. 4. 1879 außer Gebrauch
 - Lístky 1 - 7 přišly k zabavení (stažení z oběhu) telegrafní známky dne 1. 4. 1879 kromě potřeby. Poznámka - Zajímavá shoda s uváděným datem (lit. 2) k vydání formulářů, viz v závěru článku " Ukázky následných vydání.....".
- 2) Nr. 4 hat weite oder enge Rasterlinien
 - Č. 4 má široký nebo úzký tisk - linie
Poznámka VS k bodu 2 - při několika málo kusech srovnávacího materiálu tato poznámka koresponduje s podacími lístky uvedeného II. vydání č. 4 tj německé verze se zde dále uvedeným rozlišením podle počtů linek 15 - úzký tisk a 8 linek široký tisk - také znak vnější šířky rámce.
- 3) Sowie verkehrt eingesetzte Eckzierate (Eckzierat)
 - Jakož i převráceně nasazená - rohová výzdoba ?
Poznámka VS k bodu 3 - na tuto eventualitu jsem dosud nenarazil (mimo italskou verzi), pokud se ale poznámka vztahuje **jen na německou verzi** je tato možnost studijně zpracována v další části.

Podací lístky na telegram v I. a II. vydání jsou ve čtyřech jazykových mutacích.

1/5 německá - 2/6 německo-česká - ?/7 německo-polská - 4/8 německo-italská

Německá mutace 1873 - zadní strana

Vydání 1873

Zur Nachricht.

N

I. typ

1. Die Telegraphenanstalt übernimmt keine wie immer geartete Verantwortlichkeit für etwaige Nachtheile, welche durch Verlust, Verstümmung oder Verspätung der Depeschen entstehen könnten.
2. Für Depeschen, welche entweder gar nicht oder später in die Hände des Adressaten gelangt sind, als dies bei Benützung der Post geschehen wäre, werden die bezahlten Gebühren an den Aufgeber zurückerstattet.
3. Reclamationen müssen innerhalb zweier Monate vom Tage der Aufgabe an geltend gemacht und gehörig begründet werden.
4. Irrthümlich zu gering erhobene Gebühren sind von dem Aufgeber nachzuzahlen.
5. Der Aufgeber, welcher seine Depesche zurückziehen oder unterdrücken will, ist gehalten, sich zu legitimiren.
6. Wenn eine Depesche dem Adressaten nicht zugestellt werden kann, so wird der Aufgeber hievon mittelst Amtsnotiz verständigt.

Zur Nachricht

- 1) Die Telegraphenanstalt übernimmt keine wie immer geartete Verantwortlichkeit für etwaige Nachtheile, welche durch Verlust, Verstümmung oder Verspätung der Depeschen entstehen könnten.
- 2) Für Depeschen, welche entweder gar nicht oder später in die Hände des Adressaten gelangt sind, als dies bei Benützung der Post geschehen wäre, werden die bezahlten Gebühren an den Aufgeber zurückerstattet.
- 3) Reclamationen müssen innerhalb zweier Monate vom Tage der Aufgabe an geltend gemacht und gehörig begründet werden.
- 4) Irrthümlich zu gering erhobene Gebühren sind von dem Aufgeber nachzuzahlen.
- 5) Der Aufgeber, welcher seine Depesche zurückziehen oder unterdrücken will, ist gehalten, sich zu legitimiren.
- 6) Wenn eine Depesche dem Adressaten nicht zugestellt werden kann, so wird der Aufgeber hievon mittelst Amtsnotiz verständigt.

Vormittag (V) - dopoledne Nachmittag (N) - odpoledne

Německo-česká mutace 1873 - zadní strana

Na vědomí

- 1) Ústav telegrafický neběře na se nižádného odpovídání za škodu, která by vzešla ztrátou, zpotvořením nebo opožďením depeše.
- 2) Nedošla-li by depeše adresáta aneb byla-li by mu dodána později, než by se to bylo stalo, kdyby se bylo užilo pošty, tedy se vrátí podavateli poplatky zapravené.
- 3) Reklamace budťež ve dvou měsících od toho dne, kdy byla depeše podána, učiněny a náležitě odůvodněny.
- 4) Vybralo-li by se omylem méně poplatku než náleží, povinen jest podavatel, je doplatiti.
- 5) Chtěl-li by podavatel depeši svou nazpět vzíti nebo ji potlačiti, povinen jest, legitimovati se.
- 6) Nemohla-li by se nějaká depeše adresátovi dodati, dá se o tom podavateli úřední noticí věděti.

NČ	Zur Nachricht.	Vydání 1873	Na vědomí	I. typ
<p>1. Die Telegraphenanstalt übernimmt keine wie immer geartete Verantwortlichkeit für etwaige Nachtheile, welche durch Verlust, Verstümmlung oder Verspätung der Depeschen entstehen könnten.</p> <p>2. Für Depeschen, welche entweder gar nicht oder später in die Hände des Adressaten gelangt sind, als dies bei Benützung der Post geschehen wäre, werden die bezahlten Gebühren an den Aufgeber zurückerstattet.</p> <p>3. Reclamationen müssen innerhalb zweier Monate vom Tage der Aufgabe an geltend gemacht und gehörig begründet werden.</p> <p>4. Irrthümlich zu gering erhobene Gebühren sind von dem Aufgeber nachzuzahlen.</p> <p>5. Der Aufgeber, welcher seine Depesche zurückziehen oder unterdrücken will, ist gehalten, sich zu legitimiren.</p> <p>6. Wenn eine Depesche dem Adressaten nicht zugestellt werden kann, so wird der Aufgeber hievon mittelst Amtsnotiz verständigt.</p>		<p>1. Ústav telegrafický neběře na se nižádného odpovídání za škodu, která by vzešla ztrátou, zpotvořením nebo opožďením depeše.</p> <p>2. Nedošla-li by depeše adresáta aneb byla-li by mu dodána později, než by se to bylo stalo, kdyby se bylo užilo pošty, tedy se vrátí podavateli poplatky zapravené.</p> <p>3. Reklamace budťež ve dvou měsících od toho dne, kdy byla depeše podána, učiněny a náležitě odůvodněny.</p> <p>4. Vybralo-li by se omylem méně poplatku než náleží, povinen jest podavatel, je doplatiti.</p> <p>5. Chtěl-li by podavatel depeši svou nazpět vzíti nebo ji potlačiti, povinen jest, legitimovati se.</p> <p>6. Nemohla-li by se nějaká depeše adresátovi dodati, dá se o tom podavateli úřední noticí věděti.</p>		
<p>zurück-</p>		K porovnání s - It		

Zur Nachricht

- 1) Die Telegraphenanstalt übernimmt keine wie immer geartete Verantwortlichkeit für etwaige Nachtheile, welche durch Verlust, Verstümmlung oder Verspätung der Depeschen entstehen könnten.
- 2) Für Depeschen, welche entweder gar nicht oder später in die Hände des Adressaten gelangt sind, als dies bei Benützung der Post geschehen wäre, werden die bezahlten Gebühren an den Aufgeber zurückerstattet.
- 3) Reclamationen müssen innerhalb zweier Monate vom Tage der Aufgabe an geltend gemacht und gehörig begründet werden.
- 4) Irrthümlich zu gering erhobene Gebühren sind von dem Aufgeber nachzuzahlen.
- 5) Der Aufgeber, welcher seine Depesche zurückziehen oder unterdrücken will, ist gehalten, sich zu legitimiren.
- 6) Wenn eine Depesche dem Adressaten nicht zugestellt werden kann, so wird der Aufgeber hievon mittelst Amtsnotiz verständigt.

Italská mutace k porovnání vzoru v II. vydání.

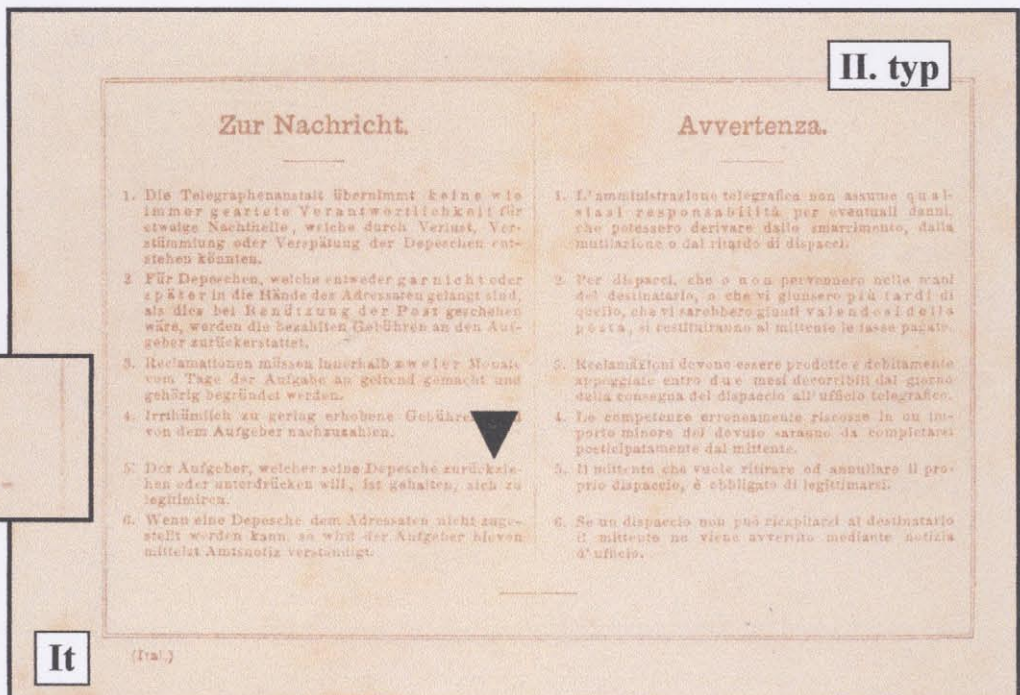
Německo-italské vydání (není předmětem studie), má taktéž cenové linky u II. vydání s uspořádáním ve tvaru obdélníku včetně počtu 11 řádků. Uspořádání bylo znakem mutací proti základnímu německému tvaru. Různý posun textu je v tomto případě asi vlivem příslušného jazyka.

Přesun minut z pravé na levou stranu.

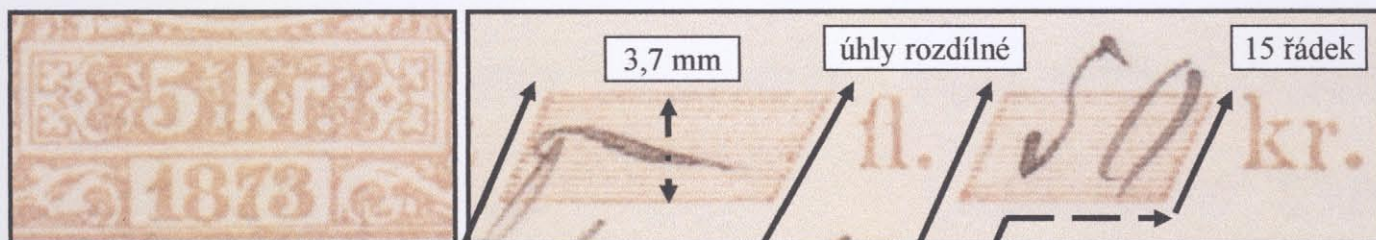

Převrácený
poslední ornament.

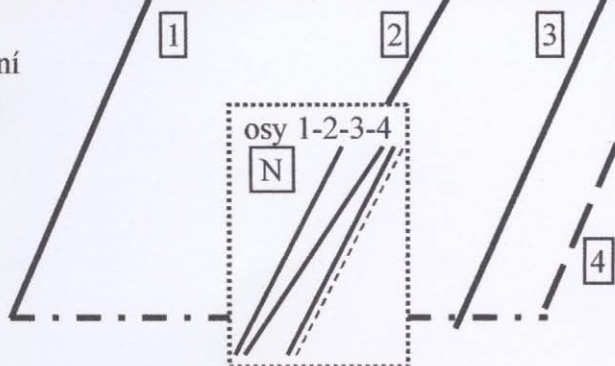
▼
zurückzie-

Německá mutace - I. vydání - vzor I.-N

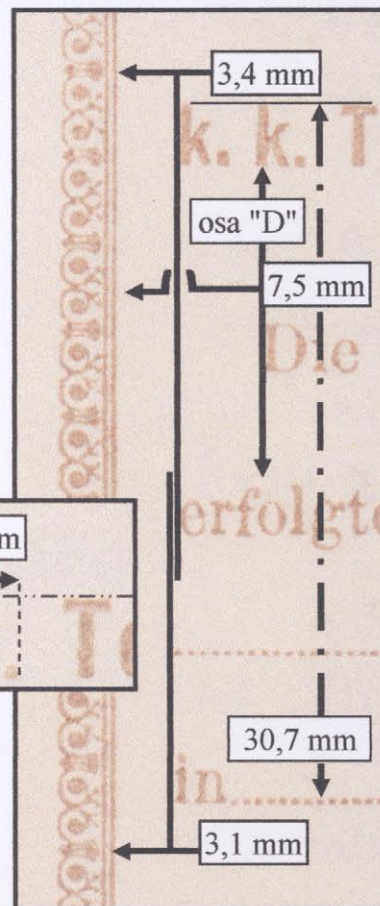
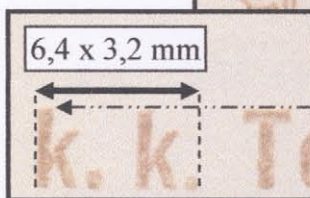

Všechny čtyři zakončení netvoří rovnoběžky ale různoběžky kde č. 1,2 se sbíhají dole, č. 2,3 nahore, č. 3,4 jsou cca rovnoběžky.

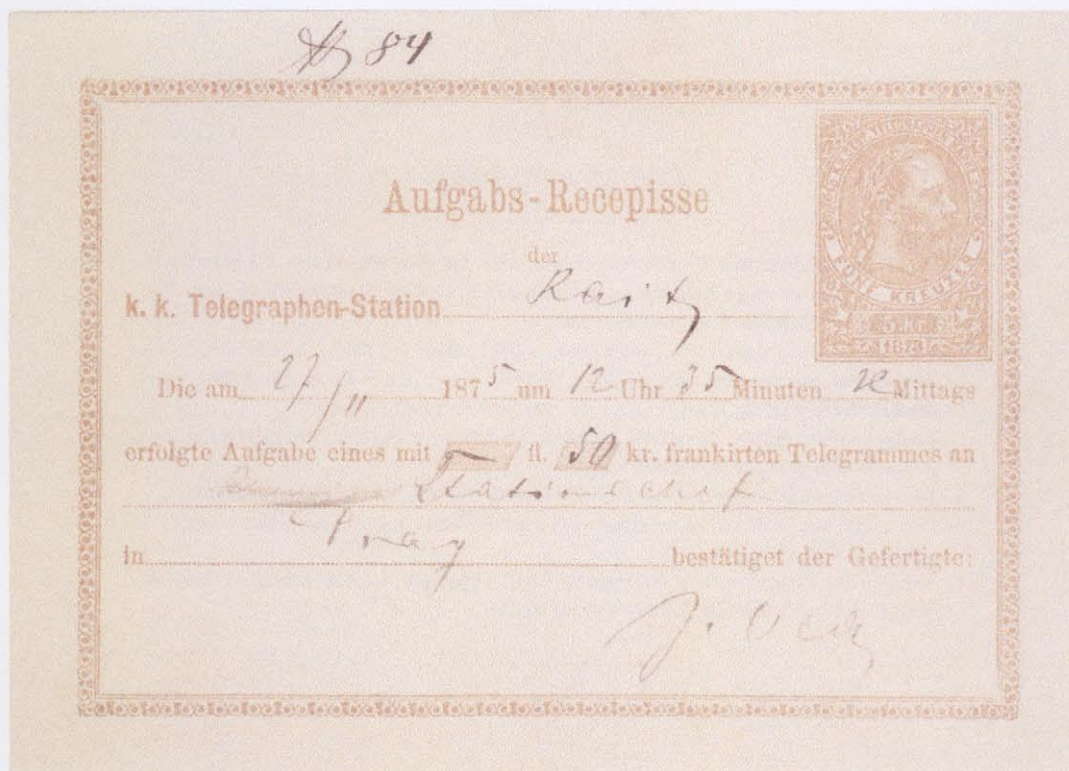

Použitá sbíhavost u "N" je v několika nákladech, počty linek

- 1) Délka cenových linek, **nahore / dole 9,6 - 9,3 a 7,2 - 7,2**
- 2) Řádky č. 1, 3 - jsou ve stejné vzdálenosti, cca 3,4 mm
- 3) Řádek č. 2 je ve vzdálenosti cca 7,5 mm od patky "D"
- 4) Řádek č. 4, 5 je ve vzdálenosti cca 3,1 mm
- 5) Vnější rozměr rámce
- 6) Cenový prostor z linek v kosodélníku s výškou 3,7 mm a 15 řádek, rozdílným úhlovým ukončením, mimo č. 4.

(N) - Podací lístek na telegram odeslaný z t.ú. **Raitz** dne **27.11 1875** o **12 hod. 35 min. (N)**. Odeslán je na t.ú Praha (**Prag**) a **Statione amt.** (adresován byl přímo na tel. úřad - restante či dotaz na doručení tlg. ?) Sazba — fl **50** kr. Evidenční č. **84**. Bez znehodnocení telegrafní známky.

Telegrafní celiny - podací lístky, emise 1873 - N a NČ / další - rané použití I. vydání po 1. srpnu 1873 (datum dle lit. 2)

(N) - Podací lístek na telegram odeslaný z t.ú. **Žamberk (Senfteberg)** dne **20. 10. 1873** o **3 hod. 10 min.**

Odeslán byl na t.ú. **Praha a Redakce Národních Listů**. Sazba **1 fl. 25 kr.** Evidence č. **206/9 a IIII**.

Telegrafní známka znehodnocena oválným telegrafním razítkem - **K.k. Telegraphen Station/Senftenberg** s českým textem - **C. k. Telegrafní stanice/Žamberk**. - razítko typu C.310-NČ (lit.7), rané použití viz tlg.

Aufgabs-Recepisse
der
k. k. Telegraphen-Station *Senftenberg*

Die am *20. 10.* 1873 um *3* Uhr *10* Minuten *10* Mittags

erfolgte Aufgabe eines mit *1. 25* fl. *25* kr. frankirten Telegrammes an
Redakce narodnich Listu
in *Praha* bestätigt der Gefertigte:
206 *Prüfer*

IIII
9

(NČ) - Podací lístek na telegram odeslaný z t.ú. **Rokycany (Rokycan)** dne **25. 11. 1873** o **3 hod. 15 min.**

Odeslán byl na t.ú. **Karlín (Karolinenthal)** a p. **Skokánek**. Sazba nebyla zapsána. Evidován pod č. **870**.

Telegrafní známka bez znehodnocení razítkem, pouze rukopisně koncem názvu p.ú.

Aufgabs-Recepisse
Recepis podávací

der k. k. Telegraphen-Station /
o. k. telegrafische Station v *Rokycan*

Der Gefertigte bestätigt die am *25. 11.* 1873 um *3* (Uhr) *15* (Min.)
Nähepolesy potvrzuje, že dne *11* *3* (o) *15* (min.)

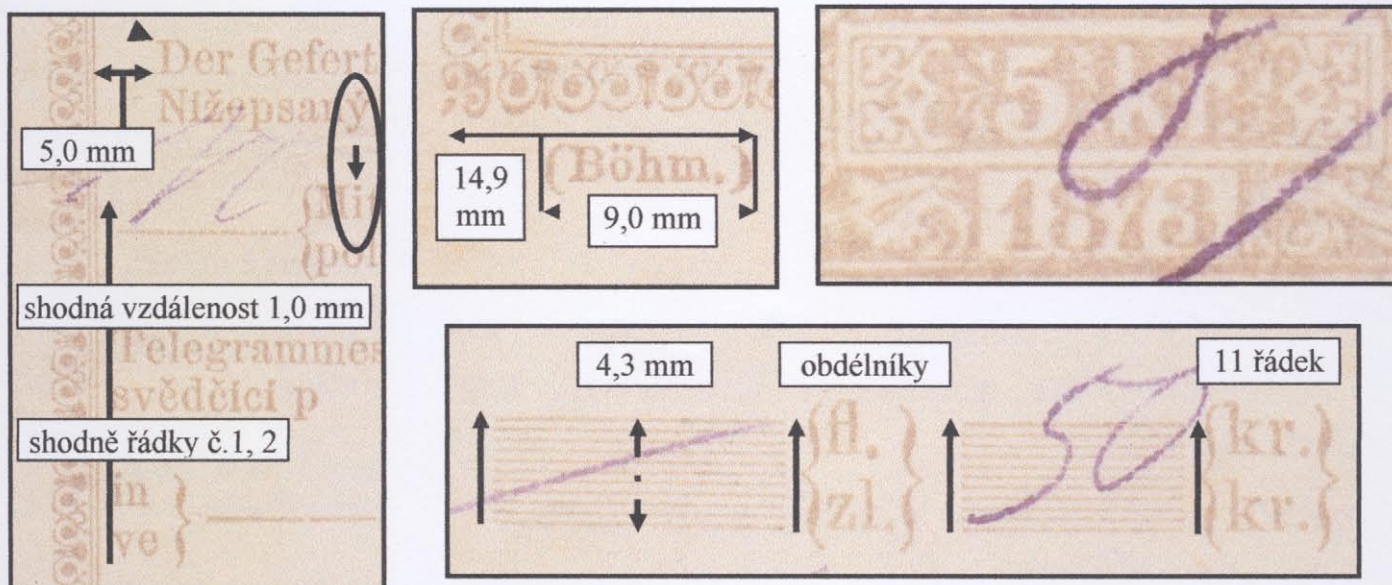
(Mittags erfolgte Aufgabe eines mit fl. kr. frankirten
(poledne podán byl telegram fl. kr. frankovaný.)

Telegrammes an *Skokánek*
sydělci p *Karolinenthal*
in *Práha*
ve *Práha*

870

(Datum)

Německo-česká mutace - I. vydání - vzor I.-NČ

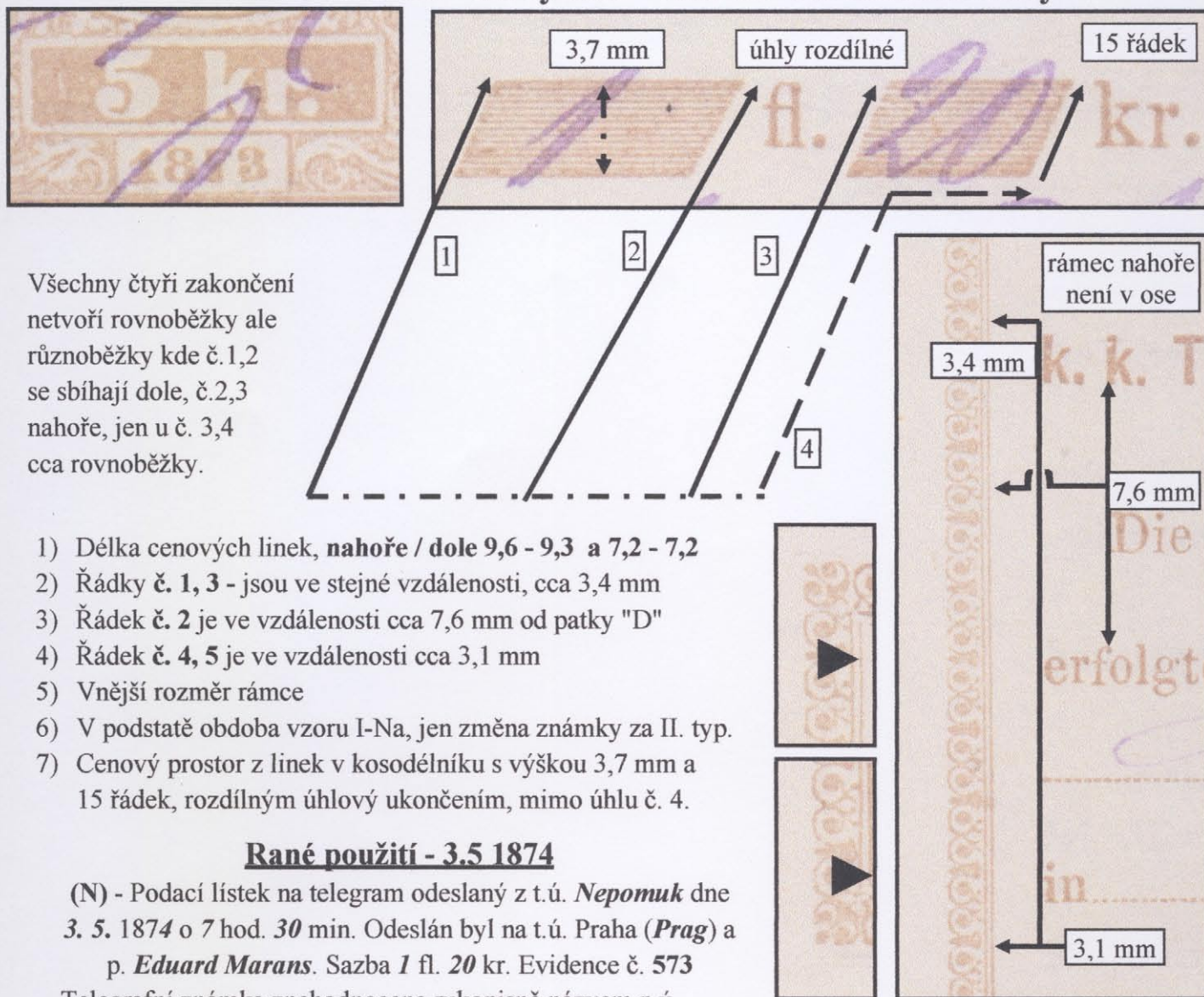

- 1) Délka cenových linek 11,8 a 9 mm
- 2) Řádky č. 1, 2 - 5, 6 - 7, 8 - 9, 10 jsou ve stejné vzdálenosti, cca 1,0 mm
- 3) Řádek č. 3/4 je ve vzdálenosti cca 5,0 mm od patky "D".
- 4) Vnější rozměr rámce 124 x 84 mm
- 5) V nížepsaný písmeno "y" nad "i".
- 6) Cenový prostor z linek v kosodélníku s výškou 4,3 mm a 15 řádek rozdílným úhlovým zakončením

(NČ) - Podací lístek na telegram odeslaný z t.ú. **Zoptau (Sobotín)** dne **13/12 1874** o **4 hod. -- min.**
 Odeslán byl na t.ú. **Wien (Víděň)** a p. **Walter**. Sazba **50 kr.** Evidence není neuvědomena.
 Telegramní známka znehodnocena datem, ale tmavší barvou inkoustu, dvě různá pracoviště či dva úkony.

Německá mutace - II. vydání - vzor II. - Na kombinovaný

Všechny čtyři zakončení netvoří rovnoběžky ale různoběžky kde č. 1,2 se sbíhají dole, č. 2,3 nahoře, jen u č. 3,4 cca rovnoběžky.

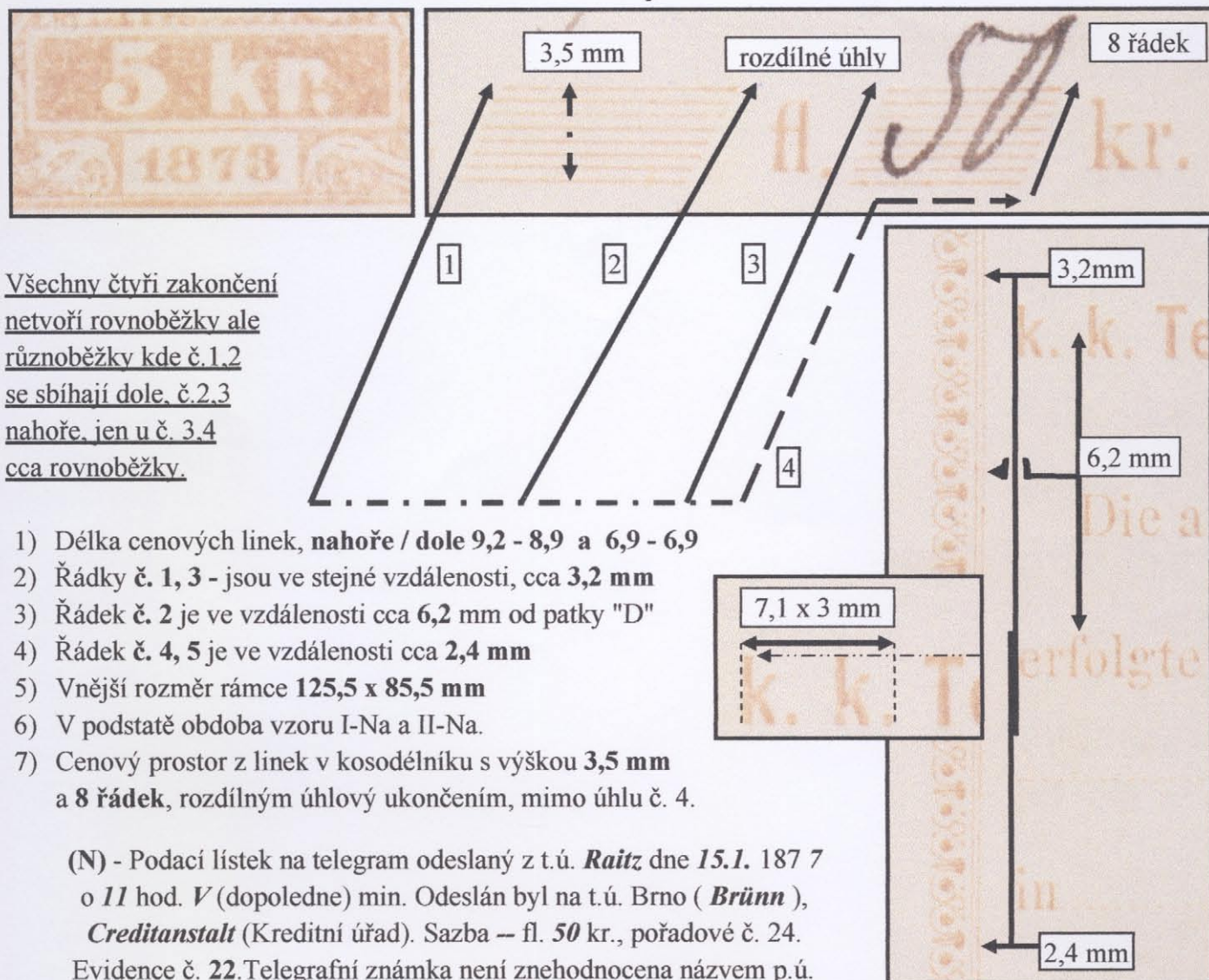
- 1) Délka cenových linek, **nahoře / dole 9,6 - 9,3 a 7,2 - 7,2**
- 2) Řádky č. 1, 3 - jsou ve stejné vzdálenosti, cca 3,4 mm
- 3) Řádek č. 2 je ve vzdálenosti cca 7,6 mm od patky "D"
- 4) Řádek č. 4, 5 je ve vzdálenosti cca 3,1 mm
- 5) Vnější rozměr rámečku
- 6) V podstatě obdoba vzoru I-Na, jen změna známky za II. typ.
- 7) Cenový prostor z linek v kosodélníku s výškou 3,7 mm a 15 řádek, rozdílným úhlovým ukončením, mimo úhlu č. 4.

Rané použití - 3.5 1874

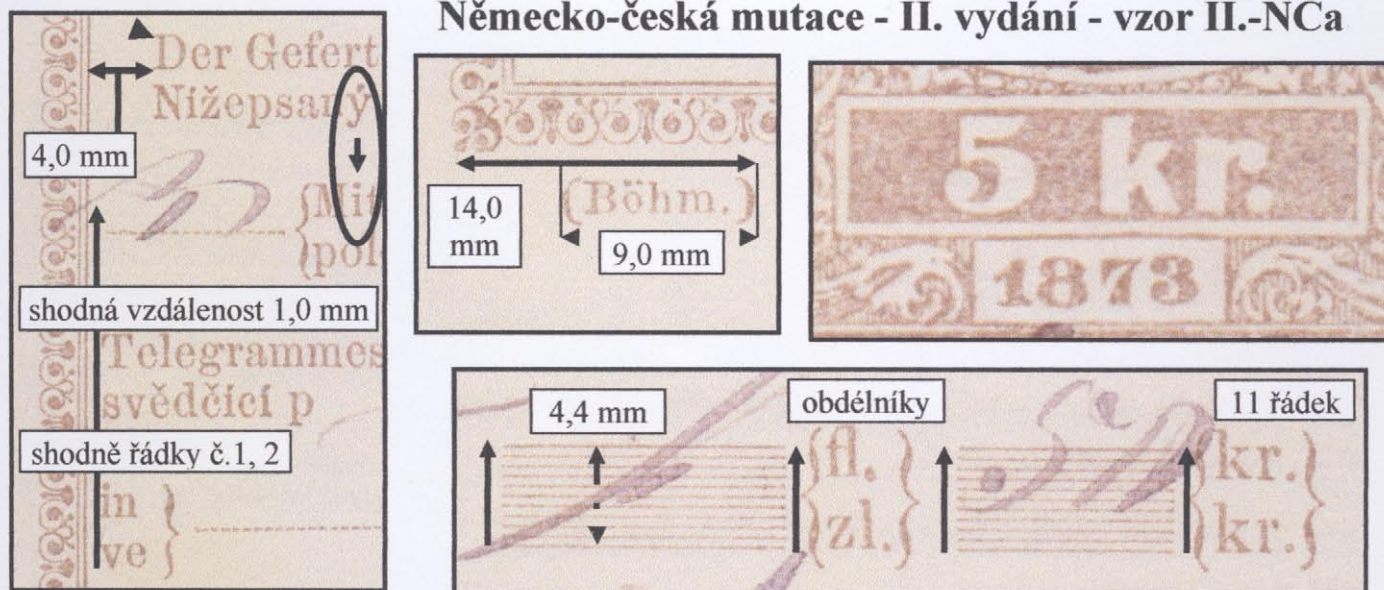
(N) - Podací lístek na telegram odeslaný z t.ú. **Nepomuk** dne 3. 5. 1874 o 7 hod. 30 min. Odeslán byl na t.ú. Praha (**Prag**) a p. **Eduard Marans**. Sazba 1 fl. 20 kr. Evidence č. 573
Telegrafní známka znehodnocena rukopisně názvem p.ú.

Německá mutace - II. vydání - vzor II.-Nb

Německo-česká mutace - II. vydání - vzor II.-NČa

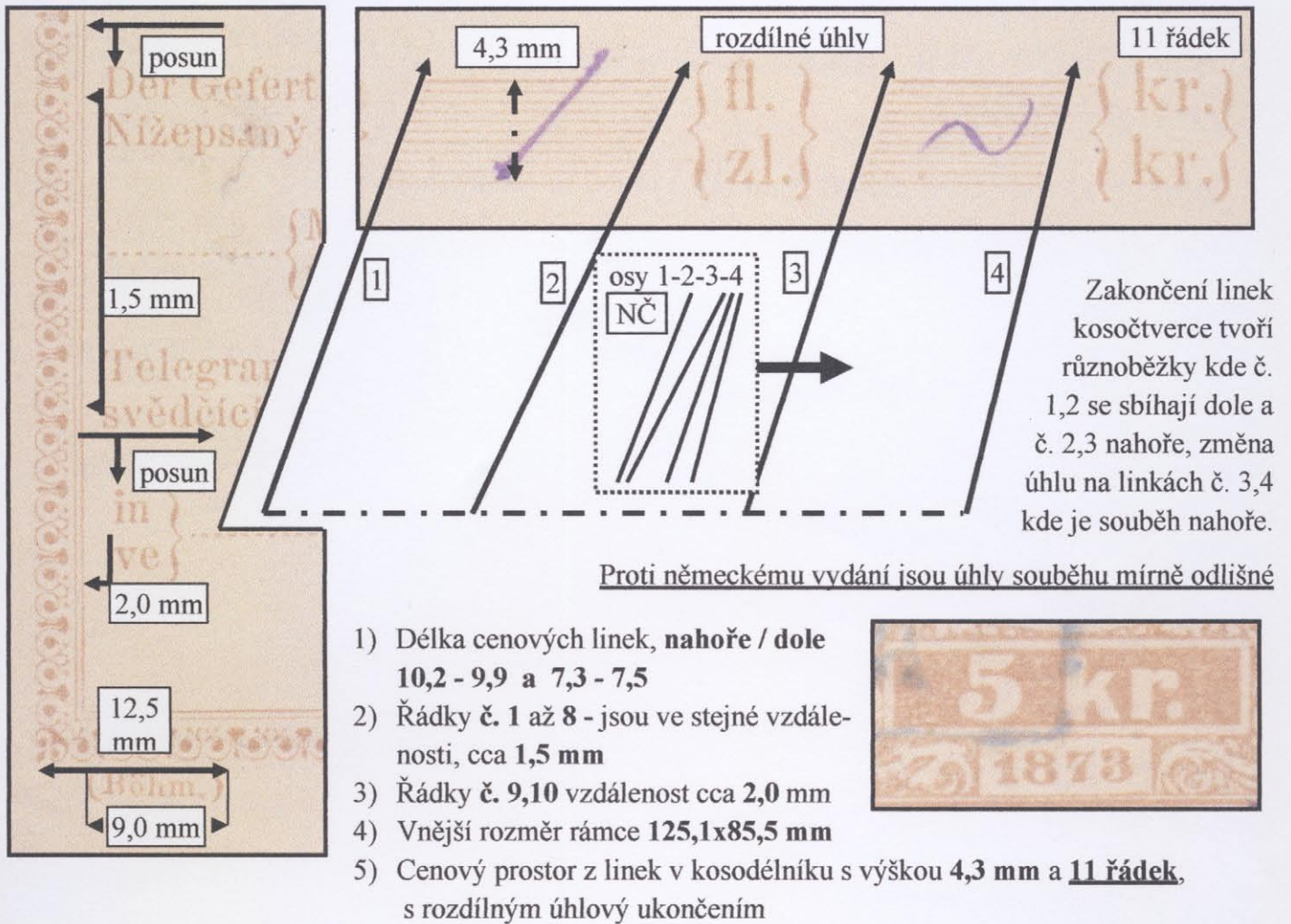

- 1) Délka horních cenových linek 12 mm a 9 mm.
- 2) Řádky č. 3, 4 - 7/8 - 9, 10 - 11, 12 jsou ve stejné vzdálenosti, cca 1,0 mm
- 3) Řádky č. 5, 6 ve vzdálenosti 4,0 mm od patky "D"
- 4) Ve slově - Nížepodepsaný je písmeno "ý" přímo nad "i".
- 5) Vzdálenost konce (Böhm.) od okraje 14,0 mm.
- 6) Vnější rozměr rámcu 124 x 84 mm
- 7) Cenový prostor z linek v obdélníku s výškou 4,4 mm a 11 řádek.

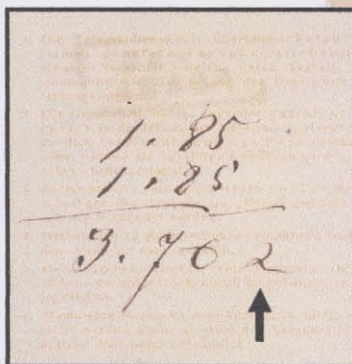
(NČ) - Podací lístek na telegram odeslaný z t.ú. **Bergreichenstein (Kašperské Hory)** DR typu C. 310-NČ, (lit.7) dne 13.7. 1875 o 11 hod. 45 min. (V). Odeslán byl přímo na t.ú. Plzeň (**Pilsen**), jako poste restante, (případně dotaz odesílatele o doručení tlg - obdoba vzoru I.-N). Sazba -- fl. 50 kr. Č. evidence nevedeno.

Německo-česká mutace - II. vydání - vzor II.-NČb

(NČ) - Podací lístek na telegram odeslaný z t.ú. **Prag / Praha** dne **7/8 1876 o 10** hod. --- min.(V). Odeslán na t.ú **Bremen** (Brémy - *svobodné hanzovní město, Německo*). Sazba 1 fl -- kr. Bez evidenčního čísla. Znehodnocení telegrafní známky podacím razítkem Prahy tvaru obdélníku 29x6,5 mm, barva světle modrá, mutace NČ, (A. Šmíd uvádí u podatky z **1.7.75 (+6.3.75)** - v černém u obálky **28.9.71**, viz dodatek DR).

Zadní strana

Specifikované platby, ve výši **2x 1,85**, tj. **3,70 x** (krejcarů) za dopravu mimo země jednoty? (doplatky), z bodu číslo 4.

Německo-česká mutace - II. vydání - rané použití
vzor II.-NČa

669

Aufgabs-Recepisse
Recepis podavač

der k. k. Telegraphen-Station } *Rokycan*
o. k. telegrafické štae v }

Der Gefertigte bestätigt die am } *24/4* 187*5* {um} *5* {Uhr} {Min.
Nizensaný potvrzuje, že dne } {o} {hod} {min.

V {Mittags erfolgte Aufgabe eines mit } {fl.} {kr.} frankirten
{poledne podán byl telegram } {zl.} {kr.} frankovaný,

Telegrammes an } *Herr Brandeis*
svědčící p }

in } *Prag*
ve }

Platz

(Böhm.)

(NČ) - Podací lístek na telegram odeslaný z t.ú. **Rokycan** (Rokycany) dne **24. 4.** 1875 o 7 hod. **30** min. Odeslán byl na t.ú. **Praha (Prag)** a **Herr. Brandeis**. Sazba **1 fl. 20** kr. Evidence č. **669**. Bez znehodnocení.

vzor II.-NČb

Aufgabs-Recepisse
Recepis podavač

der k. k. Telegraphen-Station } *Strakonice*
o. k. telegrafické štae v }

Der Gefertigte bestätigt die am } *11/4* 187*6* {um} *10* {Uhr} *35* {Min.
Nizensaný potvrzuje, že dne } {o} {hod} {min.

V {Mittags erfolgte Aufgabe eines mit } {fl.} {kr.} frankirten
{poledne podán byl telegram } {zl.} {kr.} frankovaný,

Telegrammes an } *Ritter v Langer*
svědčící p }

in } *Wien*
ve }

Baron

(Böhm.)

(NČ) - Podací lístek na telegram odeslaný z t.ú. **Strakonice** dne **1/4.** 1876 o 10 hod. **35** min. **V** (dopoledne) Odeslán byl na t.ú. **Wien** (Víděň) a **Ritter v (von) Langer**. Sazba -- fl. **50** kr. Evidence č. **neuveveno**. Znehodnocení telegrafní známky bylo provedeno klasickým škrtem.

Telegrafní služba od r. 1873 - ukázky poštovního použití I. a II. typ

(N) - Podací lístek na telegram odeslaný z p.ú. **Landstrasse** dne **3.12 1874** o **12 hod. 40 min.**(N).
Odeslán na p.ú Brno (**Brünn Creditanstalt**) (Creditní úřad). Sazba -- fl **50 kr.**

Zrušené císařské
označení stanice.

TLG je odeslán
před zavedením
potrubní pošty

Součet
franko telegram **50 kr.**
podací lístek **5 kr.**

Celkem **55x** (krejcarů)
M

Výnosem ministerstva obchodu č. Z. 6106 z 2. 3. 1875 se zřizovala se ve Vídni potrubní pošta.

(N) - Podací lístek na telegram odeslaný z t.ú. **Landstrasse** (stanice **150**) ze dne v DR **10.6 75**. Odeslán na t.ú **Schlam** (Schlan - Slaný) a **Gräfin Hasnitz** (hraběnka Hasnitz ze Sunneghu - uherský rod). Sazba -/ fl **75 kr.**
Dále je zde přeposlán viz poznámka:

**Nachträgl-icht: Zahlung für botenlohn Schlan nach Smecna - Dodatečná platba pro kurýrní službu ze Sla-
ného do Smečna** (zámek Clam-Martinitz). Dopltek platby - kurýr **f 1,40** + telegram **75 kr.** = **f 2,20 x** (kr.).

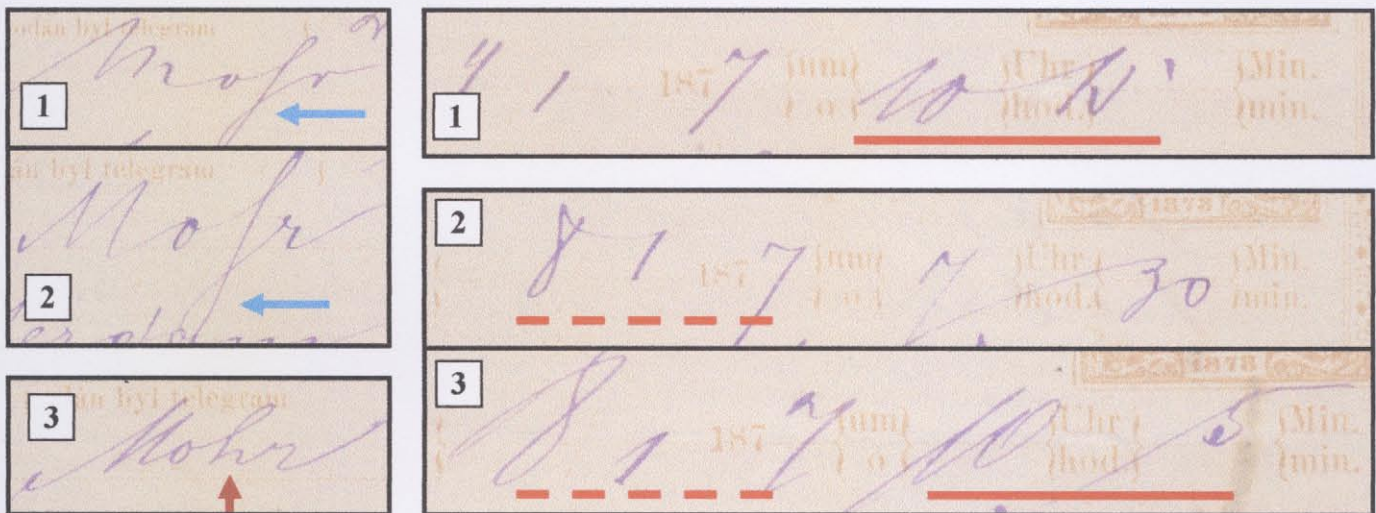
Uplatnění bodu 4) z poučení "Na vědomí" o povinnosti doplatit náklady.

(NČ) - Podací lístek na telegram odeslaný z t.ú. **Prag / Praha** () dne **4.1.** 187 7 o **10** hod. -v- min.(*V*).
 Odeslán byl do **Amsterdam** na **Mohr** (osoba ?). Sazba 2 fl 70 kr.(Součet poplatků **180 + 90**)
 DR-NČ rámečkového typu - **tmavě modrý**

Výřezy z podacích lístků, ze dvou různých dní, pravidelné podávání zpráv na jednoho adresáta.

Německý tvar písmene " h "

(adresát a poštmistr)

Český tvar písmene " h "

(adresát a další poštmistr)

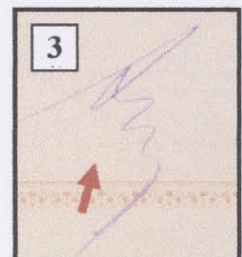
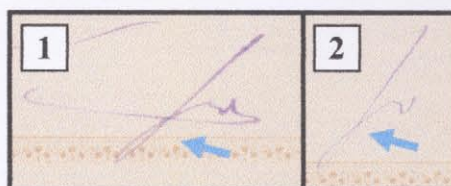
Shodná hodina odeslání

(časová pravidelnost zasílání textů)

Shodný den odeslání

(zasilka telegramů 2x za jeden den)

Podpisy poštmistrů č. 1+2 a č. 3

(N) - Podací lístek na telegram odeslaný z t.ú. **Kladrub.** (Kladruby) dne **29.8. 1878** o **1** hod. **20** min. (N). Odeslán do Paříže (**Paris**) a **Klinger Faris Rue Roqueseine 20**, sazba **2 fl 60 kr.** Zápis součtu poplatků pro dva telegramy odesílatele - **1 = 2-60 (fl+kr.)**, **2 = 2+30 (fl+kr.) + 10 (5+5 kr., podatky)** - celkem **5,00 (fl).**

DR pro teleg. úřad,
obdoba A1 - Vot.

Místo doručení pro oba telegramy snad shodné, ale nemusí, odesílatel je jeden Zde je uveden jen součet poplatků za dva telegramy, ale druhý se škrty.

10 kr Quittung
(kvitance) →
tj. podací lístek

Zápis v součtu →

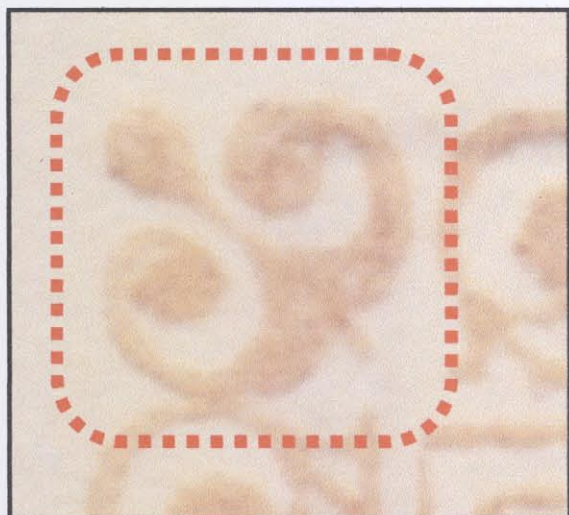

(NČ) - Podací lístek na telegram odeslaný z t.ú. Chlumec (**Chlumetz**) dne **1.1 1879** o **11** hod. **30** min. (V). Odeslán na t.ú. Bratislava (**Pressburg**) a **Durchlaucht fürstin Gabriele Rohan** (Jasnost /Milost/ kněžna Gabriele Rohan) Sazba -- fl **50** kr. DR typu C 310-N (lit. 7)

Platnost emise 1873 se vzorem I. a II. typu telegrafní známky je uváděna různě. Dne 31. prosince 1883, lit. 2;- lit.4 r. 1879 a lit. 8 31.3.1879 viz tlg. a vydána nová emise.

Telegrafní celinové - podací lístky, emise od r. 1873 - typologie rohů N-mutace.
(v textových polích je upozornění kde se nachází obrázek kompletního podacího lístku pod názvem p.ú.)

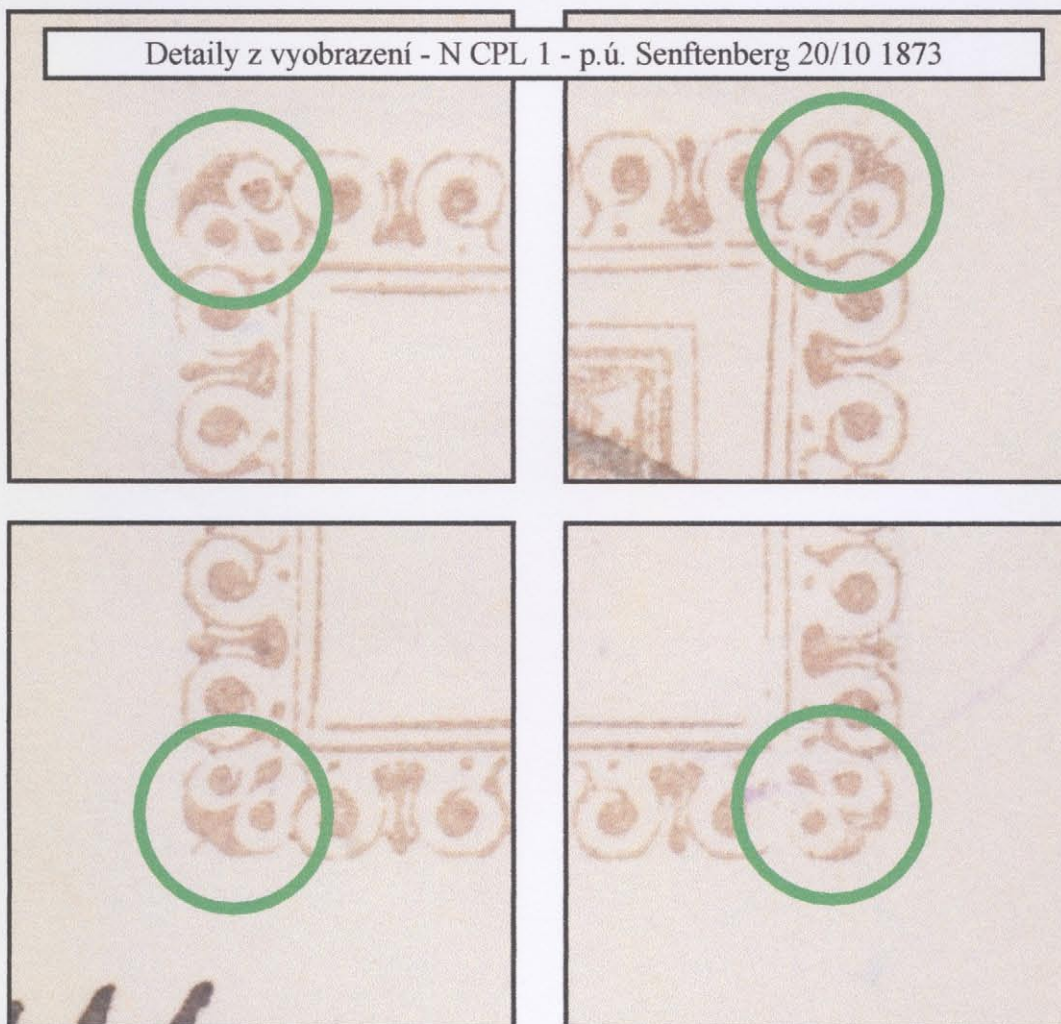
Vzor opačného ornamentu u **N-Č** CPL 2
jež postupně nahradil německou variantu

Ukázka z německé mutace CPL 1

1. vydání - 15 cenových linek

Vydání německých mutací mělo mimo různým provedením cenových linek se od odlišují také rozdílem v provedení rohových ornamentů tvaru stylizovaného květu otočen směrem vně rámce.

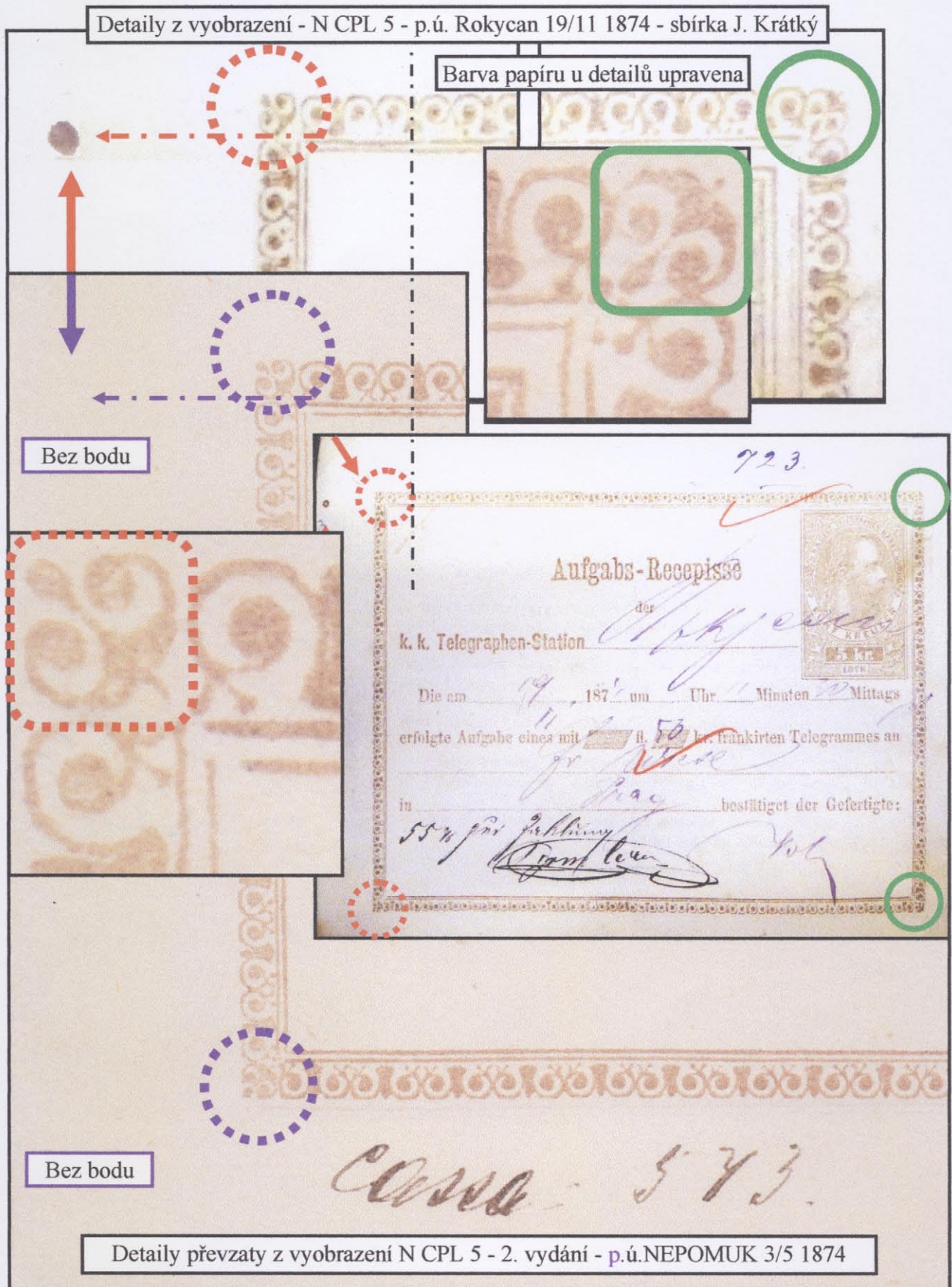

Detaily z vyobrazení - N CPL 1 - p.ú. Senftenberg 20/10 1873

Telegrafní celinové - podací lístky, emise od r. 1873 - typologie rohů N - mutace.

2. vydání - 15 cenových linek

Rohové ornamenty stylizovaných květů jsou provedeny kombinovaně podle levé a pravé strany.

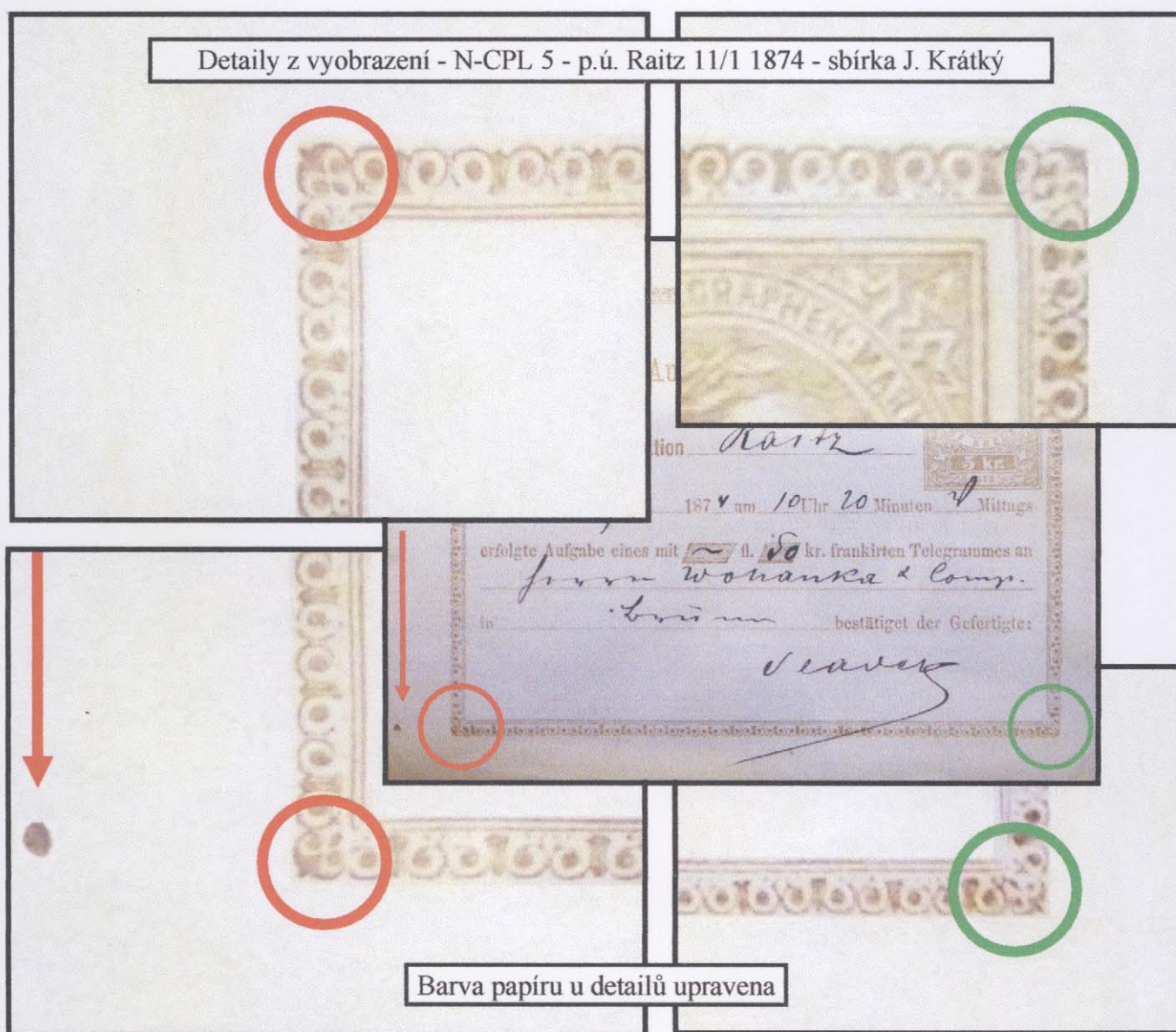

Telegrafní celinové - podací lístky, emise od r. 1873 - typologie rohů N-mutace.

Podle vyobrazeného bodu v levém horním rohu a bez bodu (viz výše) se pravděpodobně jedná o dvě různá celinová pole, ale v obdobném provedení. V každém případě jde o typografické linky jež dokládají skladbu rámce ze čtyř obvodových linek s tím, že rohový ornament patří ke svislým linkám. Na podacím lístku z p.ú. Nepomuk je také viditelný barevný rozdíl (dolní vodorovná tmavší) vlivem výškového rozdílu při sesazení. Levé rohové ornamenty z obou polí, při porovnání, mají mírně rozdílný tvar. Tento tvar linky byl dosud používán u německo-české mutace, kdežto tvar rohů pravé svislé linky u německého vydání (změna až u dalšího nákladu s počtem cenových linek - 8).

2. vydání - 15 cenových linek

Podle vytištěného bodu v levém dolním rohu se další celinové pole vyznačuje shodným tvarem ornamentu, ve všech rozích, klasicky příslušným k německým mutacím. Nelze prozatím s určitostí tvrdit, že jde o stejnou tiskovou desku s výše uvedenými celinovými poli, ale vzhledem k uvedenému rohovému bodu to nelze vyloučit. Vše záleží na dalších zjištěných dokladech.

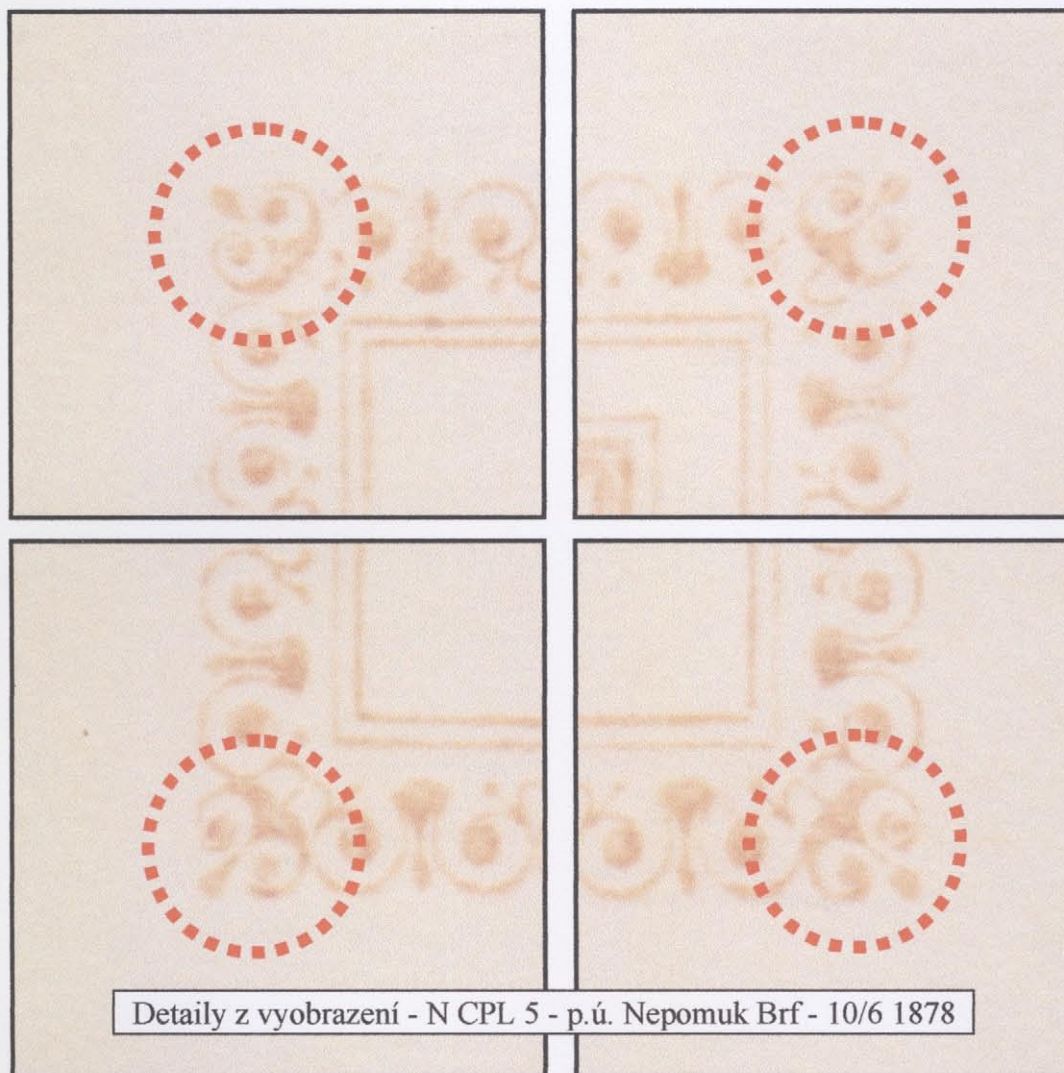
Charakter rohových bodů bez detailního studia neurčitý:

- upevňovací hřeby tiskové desky - měly by se ale najít také na druhé straně ?
- nápichové body pro vystředění papíru na podložce - papír by musel být propíchnut.
- možností jsou také nápichové body pro soutisk ? (snad známky s textem + rámcem).

Telegrafní celinové - podací lístky, emise od r. 1873 - typologie rohů N-mutace.

2. vydání - 8 cenových linek

Nová tisková deska nejen se změněným rámcem, ale celkové provedení. Ve všech rozích jsou ornamenty již provedeny ustáleně, tj. shodně jako německo-česká mutace. Stylizovaný ornament květu otočen vně rámce.

Tato část studie může naznačit cestu ke stanovení počtu celinových polí na tiskové desce. Zde jsou uvedeny tři možné pole. Dvě s kombinovanými rohy, z toho jedna s bodem a druhé bez bodu. Třetí je zase s bodem, ale rohové ornamenty s původním vzhledem německého vzoru. Není samozřejmě vyloučené, že jde o dvě různé tiskové desky. V prvním případě se jedná minimálně o TD s čtyřmi poli či více. Možností jsou také dvě pole a více, se shodnou kombinací rohových ornamentů. Bude záležet na dalším nalezeném materiálu. Na svislo vychází rozměr dvou polí cca 20 cm x 14,5 cm, u čtyř polí 20 cm x 29 cm a u šesti polí (z toho tři na svislo) pak 30 cm x 29 cm. Další varianty prozatím neuvažuji.

Poznámka:

Prvotní myšlenka (moje) byla možnost tisku po jednotlivých kusech nebo svislé dvojice, která vycházela z okrajů papíru jež nevykazovaly rovný řez, přinejmenším na třech stranách, dvě svislé a jedna vodorovná. Ten úkaz jsem zjišťoval především u 1. vydání. Teprve další celistvosti úvahu prokážou nebo neprokážou.

Další telegrafní celiny

Zároveň s podacími lístky na telegram vydala telegrafní správa další druhy celin. Telegramy s vytištěnou telegrafní známkou sloužily pro jejich podání s určeným počtem slov. Jejich známky jsou vytištěny ve variantě II. nákladu, tj. hodnota na barevném poli (první vydání nemám a tak nemohu porovnat, jde o předpoklad).

Obdoba katalogového záznamu:

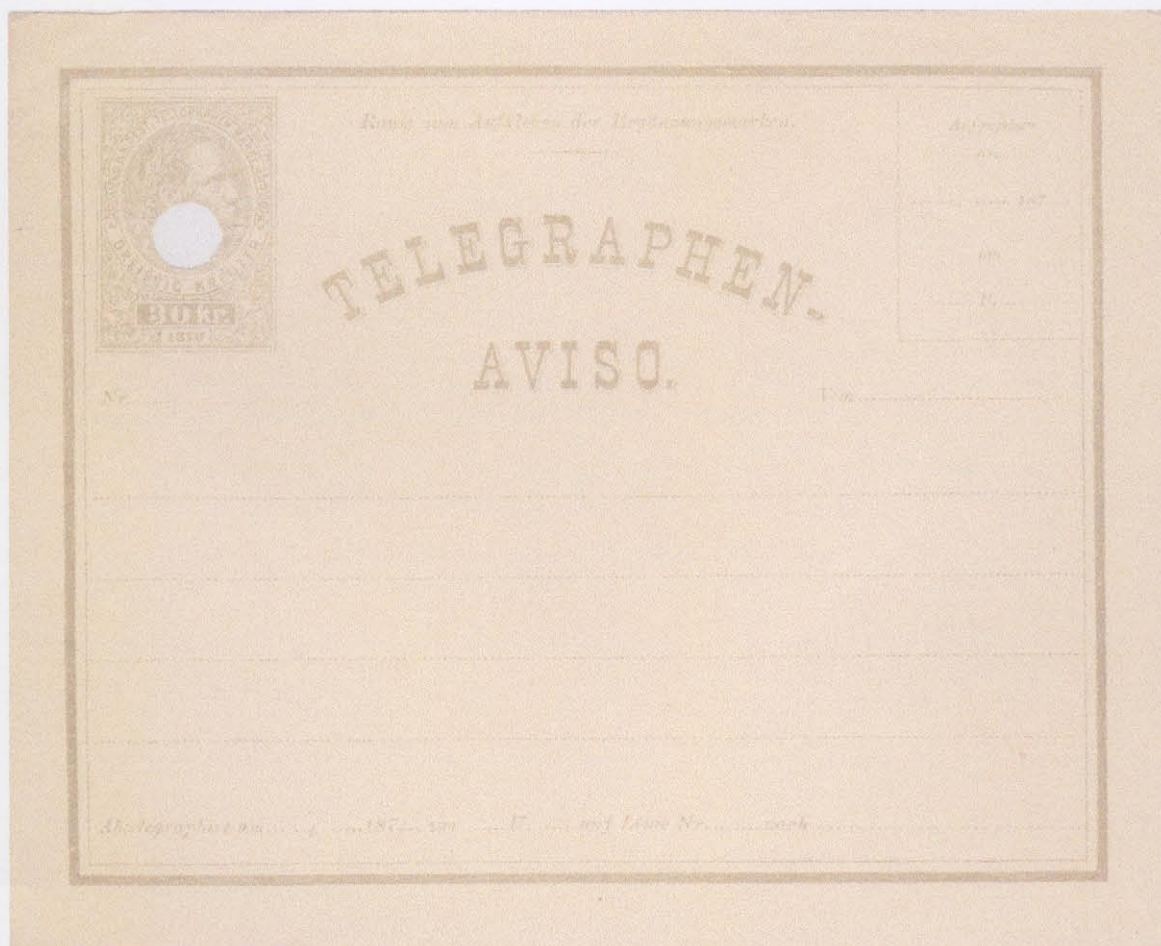
- 1) **1. 8. 1873** - text černý, telegrafní známka šedočerná hodnoty 50 kr, neustálený rozměr 290x225 mm. udáván je německý nápis **DEPESCHEN-AUFGABSBLANKET** (viz poznámka "a")
- 2) **1876 (?)** - text i známka v barvě olivově zelené, neustáleném rozměru 155x125 mm. Německý text **TELEGRAPHEN-AVISO**.
- 3) **1878** - údajně jde o shodný telegram - také 50 kr. - ale v barvě šedofialové (viz poznámka "a").

Poznámka:

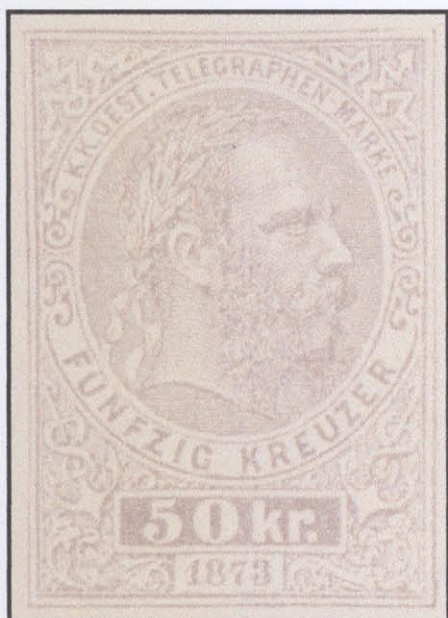
- a) nápis z 1. vydání neodpovídá záznamu pod č. 3, kde je hlavní nápis přední strany "**Telegraphische Depesche**" a na vnitřní straně "**Telegram**". Snad byl smysl podobnosti v telegrafní známce.
- b) Vzhled těchto celin je barevně nevýrazný, jakoby zamšelé (litografický tisk).
- c) Existují další telegrafní celiny - potrubní pošta.

Podací lístek na telegram 1876.

Vnější rozměr rámce 137,6 x 108 mm a celkový rozměr 154,0 x 124,5 mm

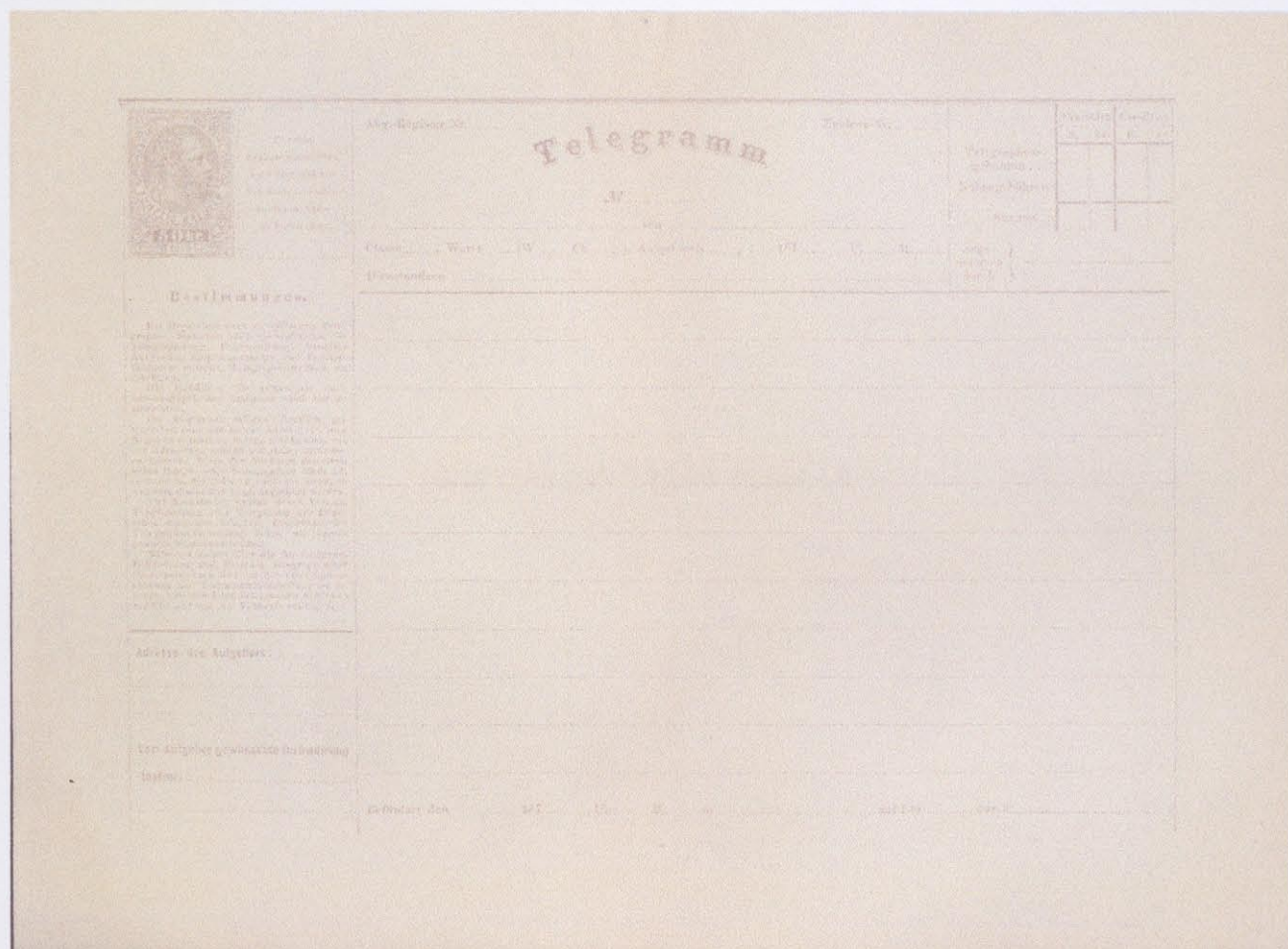
Telegrafní celina stejného vzoru známky jako u podatek, ale v hodnotě 30 kr. Na rozdíl od podatek se tímto lístkem hradil telegram do 10 slov v zemích R-U.

Telegramní blanket - vydání 1878

v pořadí vydání je 3. položka - zde zmenšeno

Výřez z čelní (adresní) strany telegrafní celiny

Vnitřní strany s výplatní telegrafní známkou vzoru 1873 II. typ, tj. hodnota 50 kr. v barevném poli, v barvě šedofialové. Vnitřní strana je určena k záznamům - zasílanému textu a služebním údajům. V telegramu této hodnoty je předplaceno 20 slov v tuzemsku. Rozměr 286 x 220 mm (kolísavé rozměry cca 290 x 225 mm)

Nr. 1—3 wurden gleichzeitig mit den Telegrafenmarken ab 31. 3. 1879 ungültig. Restbestände mit ausgestanztem Loch sind in den Handel gekommen, sie werten etwa die Hälfte unversehrter postfrischer Stücke.

Č. 1-3 byly současně s telegrafními známkami **od 31. 3. 1879 neplatné**. Zbytky s vyraženým otvorem (různé velikosti) dodány do obchodu, ony se cení asi polovinou neporušených svěžích kusů. (lit. 8)

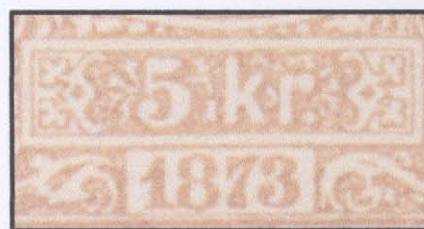
Existuje ještě novotisk této celiny vytištěný r. 1899, ale v menším formátu - 274 x 203 mm, v počtu 500 ks.

Závěr vydání celinových podatek r. 1873.

Seznam vzorů a záznam dosud zjištěných dat použití

I. vydání

- 1) Německá mutace - vzor I.-N - 20.10.1873
- 2) Německo-česká mutace - vzor I.-N - 25.11.1873

II. vydání

- 1) Německá mutace - II. vydání - vzor II.-Na - 3.5.1874
- 2) Německá mutace - II. vydání - vzor II.-Nb - 15.1.1877
(rozdíly v provedení směřování rohových ornamentů)
- 3) Německo-česká mutace - II. vydání - vzor II.-NČa - 24.4.1875
- 4) Německo-česká mutace - II. vydání - vzor II.-NČb - 1.4.1876

- 1) K rozlišení jednotlivých vydání je vzat především vzor telegrafní známky kde hodnotový štítek má rozdílný vzhled - s ozdobami a bez ozdob, další částí je velikost roku vydání - viz začátek článku.
- 2) V prvním vydání prozatím znám jen rozdíly mezi mutacemi.
- 3) Druhé vydání se vyznačuje větší rozmanitostí, které jsou v textu označeny jako vzory + mutace + písmena.
- 4) Všeobecně se všechny náklady vyznačují značnými rozdíly v barvách a kvalitou papíru, především jeho tloušťkou jež také působí na intenzitu tisku.
- 5) Použití tiskové techniky u podacích lístků je tisk z výšky, knihtisk (občas je vidět tzv. fuláž nebo v hodnotovém štítku druhého vydání výškový rozdíl hodnoty 5 kr a okolí) a u telegramů pak litografie (vzhled je mírně zamžený a plochý tisk).
- 6) V jednotlivých rozměrech je nutno brát v úvahu určitou toleranci
- 7) Další problematikou jsou data vydání alespoň pro zde uvedené vzory. V mě dostupné literatuře jsou rozdílná. Například v (lit. 2) je první náklad řešen 1.8.1873 a další až roku 1876, ale v (lit. 3) je uváděna platnost původních formulářů do 30. června 1873 (viz poznámka na začátku). Problematika druhého vydání je s větším rozptylem nalezených dat použití oproti r. 1876 - viz uvedený seznam. S touto problematikou možná souvisí datovací údaje uvedených telegramů
- 8) Problematika nezahrnuje formuláře pro úřední telegramy, ani další podací lístky s jednou výjimkou.
- 9) U podacích lístků je dosud neujasněné jejich znehodnocování telegrafní známky nebo nemají DR.
- 10) Před zrušením telegrafní správy dnem 31.12.1883 jsou vydány dle (lit. 2), jen formulář⁺ dne 1.4.1879 pod číslem " Tel. Drucksorte Nr. 28. " a emise podacích lístků 1879-1782. Uvedené náklady jsou jen v ukázce, pro nedostatek materiálu. ⁺zde bych si dovolil pochybovat o zdůvodnění.
- 11) Dnem 1. ledna 1884 došlo k trvalému sjednocení v Ředitelství pošt a telegrafů (lit. 2, bod 2 v úvodní části článku).
- 12) Z uvedené problematiky je vidět, že stále je dost prostoru pro studium.

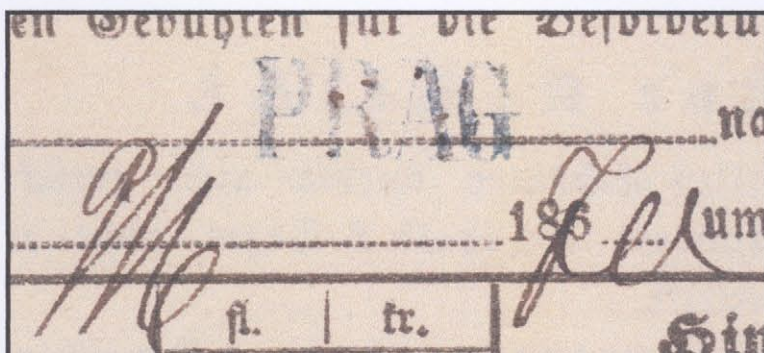
Poznámka:

Pokud má některý z kolegů kritický názor k tématu či další k doplnění doložitelnou variantou nebo poznatkem, prosím o zveřejnění, rozšíří se tím naše vědomosti. Budu velmi vděčný za jakoukoliv pomoc případně nabídku. To platí na všechna vydání telegrafní správy včetně formulářů jež teprve zpracovávám.

Předem děkuji za případná upřesnění - Vladimír Soukup.

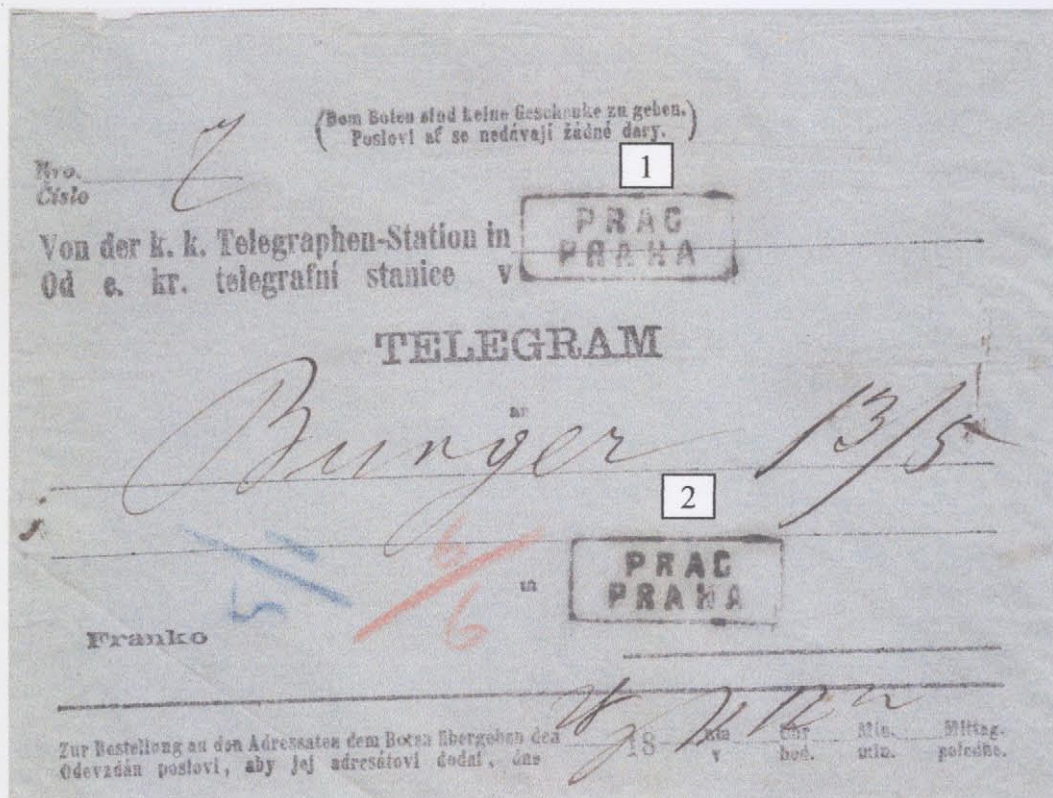
**Doplňkové informace - upřesnění použití podacích razítek na dalších dokladech.
Německo-česká mutace - II. vydání - vzor II.-NČb - DR k porovnání s podatkami**

Předcházející řádkové razítko použité na formulářové podatce telegramu je datováno 9/6 1870.
V porovnání s datem **28. septembra. 1871** jde o orientační dobu přechodu mezi oběma razítky.

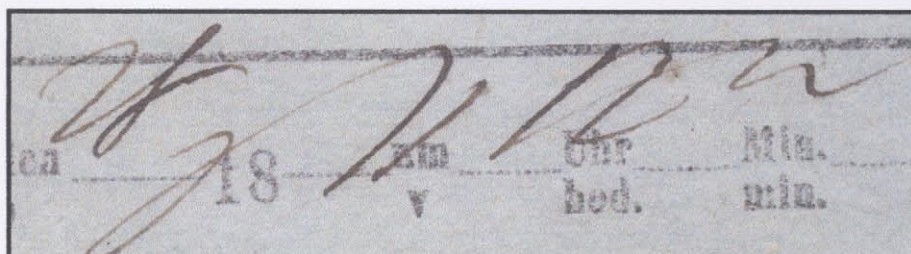
Rámečkové DR Prag / Praha - černé

Razítka na obálce vykazují dvě možné varianty, prozatím bez dalšího potvrzení jejich existence.

Výřezy z časových údajů na do-
ručovacích obálkách pro tele-
gramy

28 S (september) 1871? 12 hod.

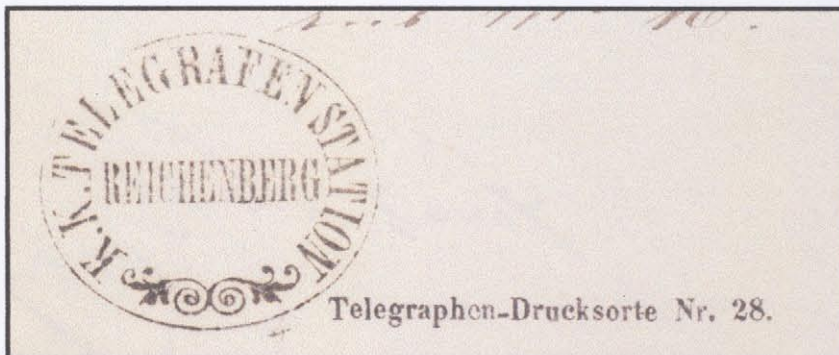

Telegrafní razítko

Příchozí telegrafní razítko na stanici Reichbg (Reicheberg - Liberec), tlg odeslán ze Zittau (Svitavy) dne ----- 1859 v 5 hodin 55 minut odpoledne a do Liberce došel 6/4 1859 6 hodin 55 minut odpoledne. Formulář telegramu, nepravidelného střihu, 223 x 277 mm (střední rozměry), zde zmenšeno.

Razítko typu C.310-N (lit. 7)
ovální 31 x 27,4 mm v osách.

Ranější použití tohoto typu
razítka nemám k dispozici.
Porovnání s raným použitím
podacích lístků - Vzor I.-N.

DEUTSCH-OESTERREICHISCHER TELEGRAPHEN-VEREIN.

Hr. O. Von der ... Telegraphen-Station in

TELEGRAPHISCHE DEPESCHE.

Hr. *21* Worte *21*

Aufgegeben in Zittau den 6/4 1859 5^h 55^m 11^h Mittags

Angekommen in Reichbg den 6/4 1859 6^h 55^m 11^h Mittags

*Herrn Reichsbergers Frau Maria
Kronprinzessin Elisabeth Zittau
Reichsberg sind auf friedl.
gütigen Empfang beiliegend,
welchen empfangen bitten.
Herrn ... Reichsberg besetzt*

*Reichsberg besetzt der
Gefahr ... 1859
... Reichsberg*

Telegraphen-Drucksorte Nr. 28.

Vídeňská potrubní pošta dekret H. M. Č. 6106. (lit. 6)

Die pneumatischen Röhren verbinden die nachbenannten zehn Stationen: 1. K. k. Telegraphen-Centralstation, Börsenplatz Nr. 1. 2. Laurenzgebäude am alten Fleischmarkt. 3. K. k. Postamt Leopoldstadt, Taborstr. 27. 4. Postamt Landstrasse, Hauptstr. 65. 5. Telegrafenamnt Kärnthnerring 3. 6. Postamt Wieden, Neumannngasse 3. 7. Pneumatische Station Gumpendorf, Magdalenenstr. 67. 8. Postamt Neubau, Siebensterng. 13. 9. Postamt Josefstadt, Mariatreug. 4. 10. Pneumatische Station in der provisor. Börse am Schottenring.

- 1) K.k. Telegraphen-Centralstation, Börsenplatz Nr. 1.
- 2) Laurenzgebäude am alten Fleischmarkt
- 3) K.k. Postamt Leopoldstadt, Taborstr. 27.
- 4) Postamt Landstrasse, Hauptstr. 65.
- 5) Telegrafenamnt Kärnthnerring 3.
- 6) Postamt Wieden, Neumannngasse 3.
- 7) Pneumatische Station Gumpendorf, Magdalenenstr. 67.
- 8) Postamt Neubau, Siebensterng. 13.
- 9) Postamt Josefstadt, Mariatreug. 4.
- 10) Pneumatische Station in der provisor. Börse am Schottenring.

- ❖ K. k. telegrafu-ústřední - stanice, sídlo burzy č. 1
- ❖ Laurenzgebäude u starého masného trhu.
- ❖ K. k. poštovnímu úřadu Leopoldstadt, Taborstr. 27.
- ❖ Poštovní úřad Landstraseee, Hauptstr. 65.
- ❖ Telegrafní ústředna Kärnthnerring 3.
- ❖ Poštovní úřad houžev, Neuman - ulice 3.
- ❖ Pneumatická stanice Gumpendorf, Magdalenenstr. 67.
- ❖ Poštovní úřad novostavba, Siebensterng. 13.
- ❖ Poštovní úřad Josef - město, Mariatreug. 4.
- ❖ Pneumatická stanice v provisor. Burza u překážek - ring.

Vídeň, 2. Březen 1875.

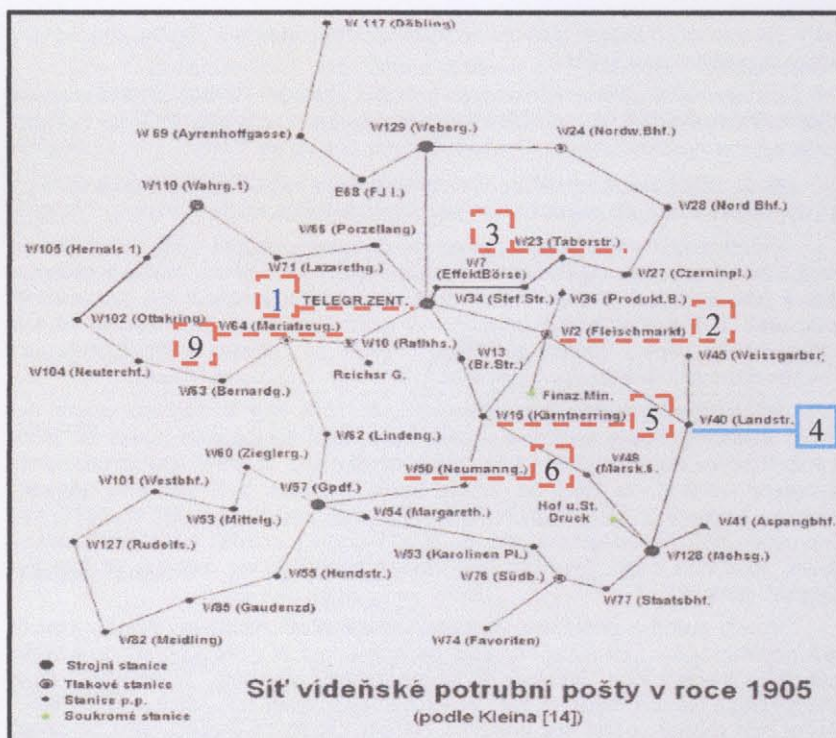

Uveřejněno:

H. Kropf, Postwertzeichen.....r. 1902
dekret H. M. Č. 6106. - str. 248

nebo

Pavel Hirš, Rakousko 1861 - 1918
II. díl celiny.- Praha 2007 str. 142.
Zde je uveden Výnos ministerstva
obchodu č. Z. 6106 z 2.3.1875

Zur Nachricht.

Pneumatische Briefe können bei jeder pneumatischen Station für Adressen innerhalb des Reichsgebietes der Stadt Wien aufgegeben werden. Die Beförderungsgebühr von 20 kr. ö. W. ist bei der Aufgabe durch den Ankauf eines gestempelten Blaugettes oder eines gestempelten Couvertes zu entrichten, und ist von der Wertsahl des Briefes unabhängig. Die Beförderung erfolgt in den Stunden zwischen 8 Uhr Vormittags und 10 Uhr Abends in vierstündigen Zwischenräumen vermittelt der Stationen verbindenden pneumatischen Röhren, von hier ab weiter durch besondere Boten.

N^o

PNEUMATISCHER BRIEF

an

Aufgegeben bei der Station um Uhr Min.
 Eingelangt bei der Station um Uhr Min.

Die Briefe dürfen das Maßmaß erreicht von zehn Gramm und das Format der für sie bestimmten amtlichen Drucksorten nicht übersteigen, keine steifen oder zerbrechlichen Einlagen enthalten und nicht mit Siegellack verschlossen sein. Der Verschluss ist stets nur durch dünne Siegelmarken oder durch Zukleben der gummirten Ränder des Couvertes herzustellen.

Empfangsbestätigungen über pneumatische Briefe werden dem Aufgeber auf sein Verlangen gegen Erloy einer weiteren Gebühr von 5 kr. ausgestellt.

Obr. 1

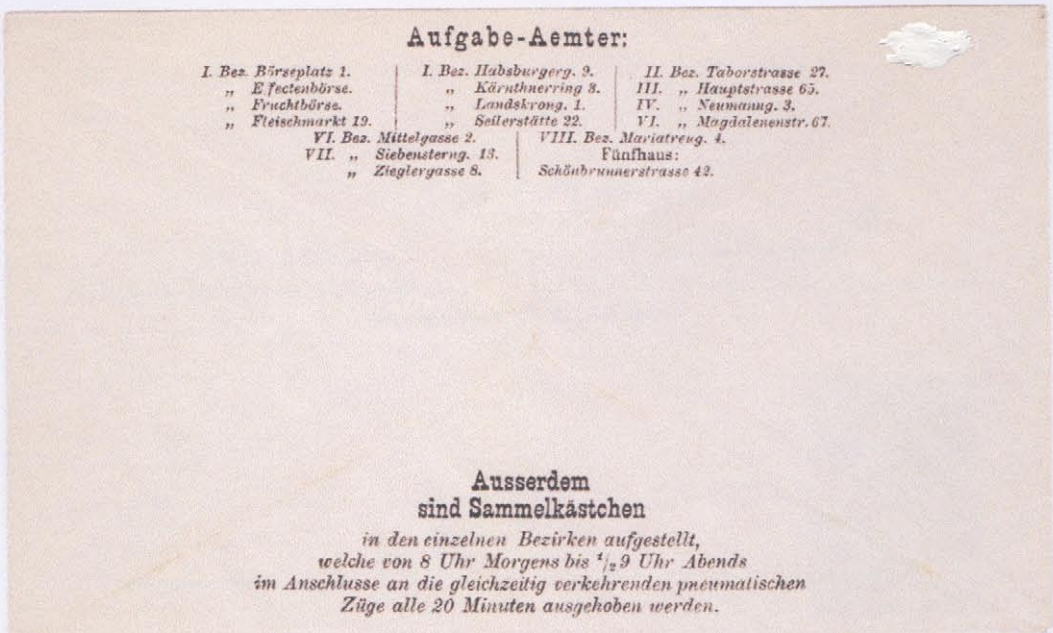
Zde si dovolím studii kolegy Soukupa doplnit o několik obrázků celin pro potrubní poštu ve Vídni s natištěnou telegrafní známkou 20kr Hlava císaře v oválu modrá. První je zálepní arch z r.1875 (obr.1). Složený, poštovně použitý r.1884 je na obr.2. Dále vyšlo v letech 1875 až 1882 několik vydání obálek. Na obr. 3 je použitá obálka UM 3b a její rubová strana obr.4

Obr. 2

Obr. 3

Obr. 4

Následná vydání z období telegrafní správy.

Ascher - Groser ganzsachen katalog 1928

Cena šikmo v obou horních úhlech

1879. Rahmen aus Doppellinien. Wert schräg in den beiden oberen Ecken. Überschrift bei Nr. 8 „Aufgabs-Recepisse“, bei Nr. 9 „Aufgabeschein“ Rahmfarben. Nur deutscher Text.

8.	2 Kr. schwarz	(Größe 125 : 79)	:	:	---	---	50
9.	2 " "	(" 145 : 87)	:	:	---	---	75

Pavel Hirš 1861-1918 II. díl celiny str. 222 - 224 - uvádí 1.4.1879

+Emise není brána jako celinová

(N) Podací lístek na telegram č. 3244 s 19 slovy na "Gf (hrabě) Kinsky, v položce Nebengebühren tj. vedlejší poplatky 1.38 kr (1 zlatý 38 kr.). Odesláno z t.ú. Prag / Praha dne 29 / 9 18 80.

The image shows a historical telegraph receipt form titled "Aufgabeschein". It has a rectangular border with "5 Kr." written diagonally in the top corners. The form contains the following fields and handwritten entries:

- über das Telegramm Nr. 3244 mit 19 Worten
- an Kinsky
- nach Kauzischewitz
- Telegraphengebühr 1.38 kr
- Nebengebühren 1.38 kr
- K. k. Telegraphen - Station
- am 29 1880

There is a red circle around the top right corner. At the bottom, it says "Tel.-Drucksorte Nr. 28." and "Druck von J. B. Wallishausser."

Druck von j. B. Wallishausser. - tiskárna, vnější rámec cca 123 x 83 mm, ale celek je cca 144 x 88 mm, zde je levá strana vytržena z bloku. Jiný kus má vnější rozměry 143 x 92 mm, tolerance u stříhaných kusů.

Obrázek je převzat z katalogu Ganzsachen Österreich r.1977 F. Schneiderbauer. Je uváděna jako číslo 9.

Telegr. stanice Alserstrasse 4
Beförderungs gebühr Přepravní
poplatek 23 kr ze dne 8/7 1883
pod číslem 49

The image shows a historical telegraph receipt form titled "Aufgabs-Recepisse". It has a rectangular border with "2 Kr." written diagonally in the top corners. The form contains the following fields and handwritten entries:

- Telegraphen-Station Alserstrasse 4
- über die mit 23 kr. frankierte Beförderungs-
gebühr für das am 8/7 1883 nach Verding
aufgegebene, unter Nr. 49 registrierte Telegramm.

There is a red circle around the top right corner.

V katalogu (lit. 2) uvádí pro rok 1882 podatku v hodnotě 2 kr, "Aufgabs-Recepisse" v německém jazyce. Zde bych řekl, že v rámci těchto podatek je tak trochu neujasněný stav - viz výše uvedený výřez (lit. 4)

Následná vydání z období telegrafní správy - doplnění.

Po jarním Setkání sběratelů celin a přednášce o těchto celinách telegrafní správy mi jeden ze sběratelů předložil následnou ukázkou. Tento důležitý obrázek formuláře telegramní podatky reprezentuje u mne chybějící sled, tj. vydání označené č. 9a (katalog P. Hirš). Představuje první vydání těchto formulářů z roku 1879, ve tvaru " 187.... " kde je právě důležitá číslice " 7 ". další vydání mají již tvar " 18..... ". Zajímavé jsou shodné detaily s tímto a následným vydáním (viz. 19/9 80 p.ú. Praha), především ve skladbě textových linek kde taktéž jsou chybějící body respektive mezery mezi jednotlivými částmi (šipky ukazují jen jejich malou část). Lze tedy předpokládat jen odstranění číslice " 7 " z tiskové desky.

Obrázek je zvětšen proti originálu.

The image shows a historical telegraph form titled "Aufgabeschein". The form is filled with handwritten entries in blue ink. Red arrows and triangles point to specific features of the form's layout and typography. The form includes fields for telegram number, recipient, telegraph fee, and station name. The year "187" is printed at the bottom, with a red arrow pointing to the digit "7".

5 Kr. **Aufgabeschein** 5 Kr.

silné body, viz 9b

über das Telegramm Nr. 1087 mit 212 Worten

an ... nach ...

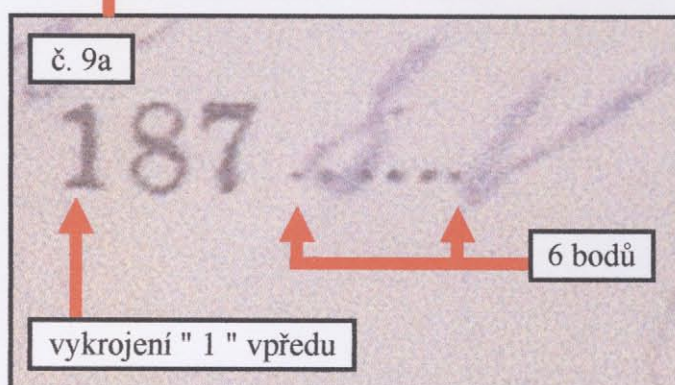
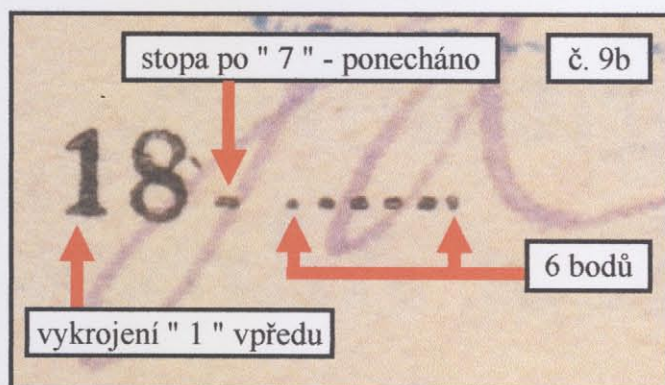
Telegraphengebühr 4 zł 48 gr

Nebengebühren

K. k. Telegraphen-Station

am ... 187 ...

Tel.-Drucksorte Nr. 28. Druck von J. B. Wallishausser.

Poštovní použití:

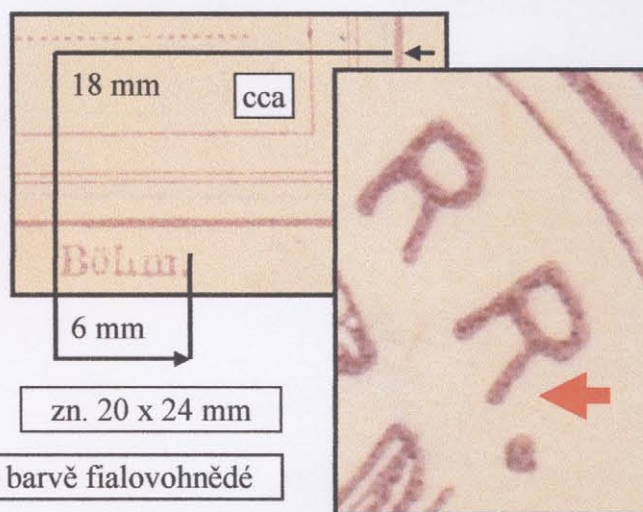
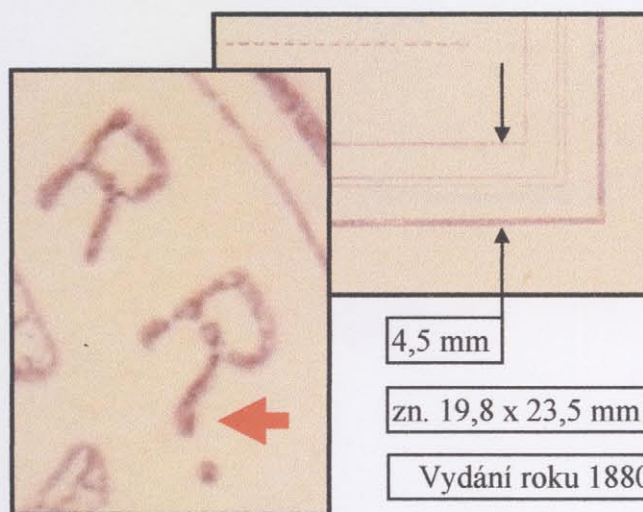
Formulář je datován jen rokem 187 80 tj. byl použit až další rok po vydání v Plzni a odeslán do Vídně. Jde o poměrně rozsáhlý telegram o 212 slovech. Od 1. dubna 1879 je zaveden nový tarif pro telegramy, v tomto případě se základním poplatkem 24 kr a 2 kr slovního. Této skladbě odpovídá zapsaný poplatek 4 zlaté 48 krejcarů. V daném poplatku není zahrnuto 5 kr. Rubrika vedlejší poplatky (Nebengebühren) je proškrtnuta.

Telegrafní celiny - podací lístky - emise 1880-82 - N a NČ

Toto vydání postupně nahrazovalo v několika nákladech včetně mutací původní vydání.

1880 (Okt.). Rahmen aus 4 Linien (133 : 92), neuer Wertstempel (Adler) rechts oben. Überschrift „Aufgabeschein“. Sprachvermerk rechts unten. *Sämisch.* b

lit. 4

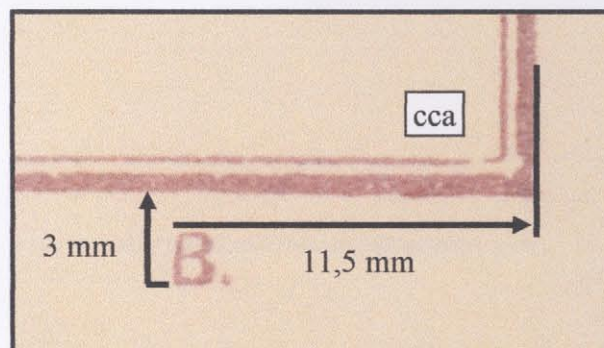

Vydání roku 1880 v barvě fialovohnědé

Telegrafní celinová známka, německá verze
Telegrafní celinová známka, německo-česká verze

Vnější rozměr rámece 133,5 x 98 mm přední strany

Podací lístek je proti předchozímu vydání z r. 1873 textově a stylisticky upraven. Do horní řádky je zavedeno číselné pořadí telegramu. Další přesuny řádků, například telegrafní stanice přesunuta do spodní části a místo určení naopak na druhou řádku. Úplně vynechán hodinový a minutový údaj. Naopak byla přidána rubrika pro počet slov v telegramu.

Telegrafní celiny - podací lístky - emise 1879-82 - N a NČ / další - zadní strany

Zur Nachricht.

1. Die Telegraphenanstalt übernimmt keine wie immer geartete Verantwortlichkeit für etwaige Nachteile, welche durch Verlust, Verstümmelung oder Verspätung der Telegramme entstehen könnten.
2. Für Telegramme, welche durch Verschulden der Telegraphenanstalt entweder gar nicht oder später in die Hände des Adressaten gelangt sind, als dies bei Benützung der Post geschehen wäre, sowie für collationirte Telegramme, welche in Folge Verstümmelung ihren Zweck verfehlt haben, werden die bezahlten Gebühren an den Aufgeber zurückerstattet.
3. Reclamationen sind bei Telegrammen und bei Telegrammen nach ausereuropäischen Stationen innerhalb der gesetzlichen Frist von zwei Monaten für Depeschen nach europäischen Stationen und vor Ablauf von sechs Monaten für Depeschen nach ausereuropäischen Bestimmungsorten einzubringen.
4. Irrthümlich zu gering erhobene Gebühren sind von dem Aufgeber nachzuzahlen.
5. Der Aufgeber, welcher seine Depesche zurückziehen oder unterdrücken will, ist gehalten sich zu legitimiren.
6. Wenn ein Telegramm dem Adressaten nicht zugestellt werden kann, so wird der Aufgeber hievon mittelst Amtsnotiz verständiget.

Vnější rozměr rámece
132,5 x 92 mm
vydání z r. 1880

Německá verze
proti formulářům

Formulář v němčině
(v rozích 5 kr)

Zur Nachricht.

1. Die Telegraphenanstalt übernimmt keine wie immer geartete Verantwortlichkeit für etwaige Nachteile, welche durch Verlust, Verstümmelung oder Verspätung der Depeschen entstehen könnten.
2. Für Depeschen, welche entweder gar nicht oder später in die Hände des Adressaten gelangt sind, als dies bei Benützung der Post geschehen wäre werden die bezahlten Gebühren an den Aufgeber zurückerstattet.
3. Reclamationen sind innerhalb der gesetzlichen Frist von zwei Monaten für Telegramme nach europäischen Stationen und vor Ablauf von sechs Monaten für Depeschen nach ausereuropäischen Bestimmungsorten einzubringen.
4. Irrthümlich zu gering erhobene Gebühren sind von dem Aufgeber nachzuzahlen.
5. Der Aufgeber, welcher seine Depesche zurückziehen oder unterdrücken will, ist gehalten sich zu legitimiren.
6. Wenn eine Depesche dem Adressaten nicht zugestellt werden kann, so wird der Aufgeber hievon mittelst Amtsnotiz verständiget.

Německo-česká verze

Text " Na vědomí " z vydání NČ r.1881 je mírně stylisticky upraven a je přidáno upřesnění v bodu 3 (viz formuláře) a 6, proti textu z vydání r. 1873.

r. 1873 NČ

Na vědomí.

1. Ústav telegrafický neběže na se nižádného odpovídání za škodu, která by vzešla ztrátou, zptvořením nebo opozděním depeše.
2. Nedošla-li by depeše adresáta aneb byla-li by mu dodána pezději, než by se to bylo stalo, kdyby se bylo užilo pošty, tedy se vrátí podavateli poplatky zapravené.
3. Reklamacce budtaž ve dvou měsících od toho dne, kdy byla depeše podána, učiněny a náležitě odůvodněny.
4. Vybralo-li by se omylem méně poplatků než náleží, povinen jest podavatel, je doplatiti.
5. Chtěl-li by podavatel depeši svou nazpět vzíti nebo ji potlačiti, povinen jest, legitimovati se.
6. Nemohla-li by se nějaká depeše adresátovi dodati, dá se o tom podavateli úřední noticí věděti.

r. 1880 NČ

Na vědomí.

1. Ústav telegrafní není nikterak povinen, odpovídati ze škody, která by vzn knouiti mohla ztrátou, porušením neb opozděním depeše.
2. Jen v tom případě, kdyby depeše zaviněním telegrafního ústavu adresáta nebyla došla nebo kdyby mu byla dodána později než dopravou po postě, konečně v tom případě, kdyby kolacionované depeše násled em porušením smyslu svého účelu se minuly, budou podavateli složené poplatky navraceny.
3. Telegramy evropské lze reklamovati během dvou měsíců, mimoevropské během šesti měsíců.
4. Vybralo-li se omylem méně poplatku, než náleží, jest podavatel povinen, doplatiti jich.
5. Chce-li podavatel depeši svou nazpět vzíti neb zadržeti, povinen jest legitimovati se.
6. Nelze-li depeši adresátovi doručiti, dá se o tom podavateli vědomost úředním oznámením, začez zoldštní poplatek 24 kr. r. m. se vybírá.

Telegrafní celiny - podací lístky - emise 1880-82 - N a NČ / další - rané použití

(N) - Podací lístek na telegram odeslaný z p.ú. **Wien** (Vídeň), DR. K. K. Pneumatische Station No 4 (Postamt Landstrasse, Hauptstr. 65), dne **6.5. 18 81** pod č. **253**, v rozsahu **19** slov. Sazba -- fl. 62 kr.

Aufgabeschein

über das Telegramm Nr. 253 mit 19 Worten
 nach Paulam Stollmann Welterhof wofür an
 Telegraphen- und Nebengebühren fl. 62 kr. und
 an Depositen fl. kr. entrichtet wurden.

K. K. Telegraphen-Station
6/5 1881

[Signature]

(Č) - Podací lístek na telegram odeslaný z p.ú. **Prag / Praha** DR , dne **19.1 18 82** pod č. **9571** v rozsahu **33** slov, na p.u. Kostelec nad Orlicí (**Adlerkosteletz**). Sazba -- fl. 90 kr.

Aufgabeschein
Podací lístek

9571

über das Telegramm Nr. 9571 mit 33 Worten
 na telegram čis. Adlerkosteletz majitel Stollmann slov
 nach Adlerkosteletz wofür
 do kr. entrichtet wurden.
 an Telegraphen- und Nebengebühren fl. 90 kr.
 telegrafní a mimořádné poplatky v obnosu (zl.) kr.
 und an Depositen fl. kr. entrichtet wurden.
 a zůklad (zl.) kr. zapraveno bylo.

K. K. Telegraphen-Station
 C. K. telegrafní stanice
 am 19.1
 dne 1882

PRAG
PRAHA

[Signature]

(Č) - Podací lístek na telegram odeslaný z p.ú. Landškroun (**Landskron**), dne 19.1 18 82 pod č. 51, v rozsahu 27slov, na **f. Ritter v Latzel Wien**. Sazba -- fl. 78 kr.+5x (podatka). **Pag 13** (pagatorisch tj peněžní deník) /1882.

Z tel: 89
(Z-Zahl tel: telegram)
Doplňkové číslo, zápis

Zahl: 89 **Aufgabeschein**
Podací lístek

über das Telegramm Nr. *51.* mit *27* Worten
na telegram čís. *51.* mající *27* slov
nach *f. Ritter v Latzel Wien* wofür
do *f. Ritter v Latzel Wien* za kterýj
an Telegraphen- und Nebengebühren fl. *78* kr.
telegrafní a mimořádné poplatky v obnosu zl. *5⁰⁰* kr. zapraceno bylo.
und an Depositen fl. *—* kr. entrichtet wurden.
a základ zl. *—* kr. zapraceno bylo.

K. K. Telegraphen-Station *Landskron*
C. k. telegrafní stanice

am *19/1*
dne *19/1* 18*82*

pag 13/1882

Winkler *Winkler*

Bohna

(Č) - Podací lístek na telegram odeslaný z p.ú. Landškroun (**Landskron**), dne 8.2 18 82 pod č. 25, v rozsahu 34 slov, na **Wien**. Sazba -- fl. 92 kr. **Pag 13** (pagatorisch - peněžní deník) /1882.

Z tel: 161
(Z-Zahl tel: telegram)
Doplňkové číslo, zápis

Zahl: 161 **Aufgabeschein**
Podací lístek

über das Telegramm Nr. *25* mit *34* Worten
na telegram čís. *25* mající *34* slov
nach *Wien* wofür
do *Wien* za kterýj
an Telegraphen- und Nebengebühren fl. *92* kr.
telegrafní a mimořádné poplatky v obnosu zl. *—* kr.
und an Depositen fl. *—* kr. entrichtet wurden.
a základ zl. *—* kr. zapraceno bylo.

K. K. Telegraphen-Station *Landskron*
C. k. telegrafní stanice

am *8/2*
dne *8/2* 18*82*

pag 13/1882

Winkler *Winkler*

Bohna

Telegrafní celiny - podací lístek - emise 1880-82 - NČ

(Č) - Podací lístek na telegram odeslaný z p.ú. **Kolín**, dne **29. srpna 18 83** pod č. **818**, v rozsahu **10** slov, na **Waldenburg** (Německo). Sazba -- fl. **84** kr.

Aufgabeschein
Podací lístek

über das Telegramm Nr. 818 mit 10 Worten
na telegram čís. 818 majitel 10 slov
nach Waldenburg wo für
do Waldenburg za který
an Telegraphen- und Nebengebühren } fl. 84 } kr.
telegrafní a mimořádné poplatky v obnosu } zl. 84 } kr.
und an Depositen } fl. } kr. entrichtet wurden.
a záklád } zl. } kr. zapraveno bylo.

K. K. Telegraphen-Station Kolín
C. k. telegrafní stanice
am 29. August 1883
anz Meer

Bohm.

(Č) - Podací lístek na telegram odeslaný z p.ú. **Prag / Praha**, DR-NČ rámečkového typu - tmavě modrý, dne **28.4 18 82**, pod č. **2746**, v rozsahu **17** slov, na Paříž (**Paris**). Sazba -2- fl. **64** kr.

Aufgabeschein
Podací lístek

über das Telegramm Nr. 2746 mit 17 Worten
na telegram čís. 2746 majitel 17 slov
nach Paris wo für
do Paris za který
an Telegraphen- und Nebengebühren } fl. 64 } kr.
telegrafní a mimořádné poplatky v obnosu } zl. 64 } kr.
und an Depositen } fl. } kr. entrichtet wurden.
a záklád } zl. } kr. zapraveno bylo.

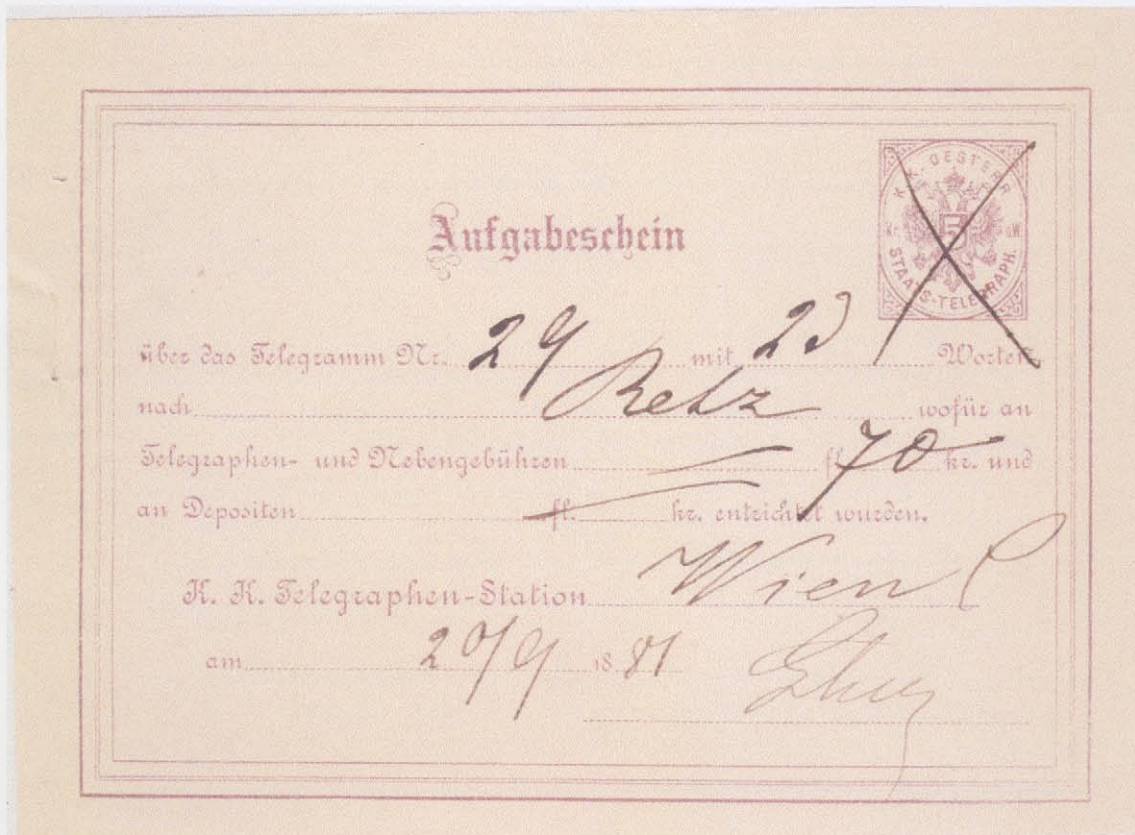
K. K. Telegraphen-Station }
C. k. telegrafní stanice }
am 28/4 1882
anz Paris

PRAG
PRAHA

Bohm.

Telegrafní celiny - podací lístek - emise 1880 - N / další (k souboru)

(N) - Podací lístek na telegram odeslaný z p.ú. **Wien P** (Víděň, potrubní pošta), dne **20.9. 18 81** , pod č. 29, v rozsahu 23 slov. Odeslán na p.ú. **Retz** (Reteč, Dolní Rakousko). Sazba -- fl. 70 kr.

Korespondence - **Fürst Alfréd Windischgrätz, Wien**, souvislost s formulářem TLG dne 20.9.1881.
Poznámka - Svolávání na loveckou výpravu.

Zeměpisná poznámka:

Retz - Reteč, Rec, Řešice. Město nedaleko moravských hranic asi 12 km jihozápadně od Znojma. Spolková země Dolní Rakousko, leží na severozápad v oblasti Weinviertel okres Hollabrunn.

Použitá literatura:

- 1) **Álexandra Špiritová**, Počátky vývoje organizace státní správy telegrafu v českých zemích, Sborník Poštovního muzea 1987 str. 44 - 57
- 2) **Pavel Hirš** 1861-1918 II. díl celiny str. 222 - 224
- 3) **Miroslav Polišenský** - Ke 140. výročí elektrického telegrafu na našem území". Zpravodaj Sekce předchůdců a předběžných čs. známek ročník VI. č. 20, str. 382-384".
- 4) **Ascher** - Groser ganzsachen katalog 1928
- 5) **Dr. Václav Záběhlický** - Dějiny Pošty,telegrafu a telefonu v československých zemích, nákladem vlastním v Hronově - A. J. Votruba, rok neudán.
- 6) **H. Kropf** - Die Postwertzeichen der Oesterr. - ungar = Monarchie=, rok 1902
- 7) **Emil Votoček** - Monografie československých známek, díl XIV, 1978, Nadas
- 8) **Ing. Franz Schneiderbauer** Ganzsachen Österreich,1977

Vladimír Soukup

K vynikající studii kolegy Soukupa o rakouských podacích lístcích na telegramy prvních vydání jsem si dovolil ze svého archivu doplnit o několik obrázků bez rozlišení jednotlivých vydání. Uvědomuji si, že většina vyobrazení ztrácí v černobílém zpravodaji smysl. Odkazuji čtenáře na naše webové stránky www.celinari.cz kde si obrázky mohou prohlédnout, případně barevně vytisknout. A to i další barevné obrázky ročníků 2017-21. Děkuji za pochopení váš redaktor. První je nepoužitý podací lístek – překvapilo mě, jak málo kusů mám ve sbírce i záznamů ve svém papírovdigitálním archivu a to od kteréhokoliv vydání bez rozlišení jazykových mutací !

Druhá ukázka je „smíšená frankatura“ telegrafní známka + kolek. Samozřejmě, že zde nejde o žádný telegrafní poplatek, ale poplatek za založení dokladu k soudnímu spisu.

Další z ukázek je podací lístek znehodnocený oválným razítkem KRUMAU v černé barvě, odesílací telegrafní stanice řádkové razítko KRUMAU v barvě modré. Kombinace více razítek různých barev na jednom podacím lístku je velmi neobvyklé a podobné kombinace mám doloženy pouze u pozdějších vydání podacích lístků (1891, 1908).

Aufgabs-Recepisse
Recepis podavací

KRUMAU

der k. k. Telegraphen-Station
v. k. telegrafické stanice v

KRUMAU

Der Gefertigte bestätigt die am 17/6 1874 um 9 Uhr 20 Min.
Nizepisný potvrzuje, že dne 17/6 1874 o 9 hod. 20 min.

47 (Mittags erfolgte Aufgabe eines mit 50 dl. frankirten
(poledne podán byl) telegram (el.) (kr.) frankovaný)

Telegrammes an Fun Arua, Sr. n. Radobitz
svědčící p

in Mintamburg
zu Sary

Nejběžnější z barevných razítek jsou modrá, zde ukázka dokonale otištěného oválného telegrafního razítka města RISANO, podací lístek německo-italská jazyková mutace.

Aufgabs-Recepisse
Ricevuta di consegna

der k. k. Telegraphen-Station
dell' i. r. Stazione telegrafica

RISANO

Der Gefertigte bestätigt die am 23/7 1874 um 8 Uhr
Il sottoscritto conferma la consegna seguita li 23/7 1874 alle 8 ore

30 (Mittags erfolgte Aufgabe eines mit 60 dl. frankirten
(poledne podán byl) telegram (el.) (kr.) frankovaný)

Frankirten Telegrammes an Radomanovic
diretto a

in Grahovo
zu Manar

Další z ukázek je podací lístek znehodnocený řádkovým razítkem Sokolnitz v červené barvě. Jde pravděpodobně o drážní razítko používané i na železničních nákladních listech, ale i na telegramech. Všechna červená razítka na celinách jsou v tomto období mimořádně vzácná.

Další z ukázek je podací lístek znehodnocený řádkovým razítkem Feldkirchen v zelené barvě. Červená razítka jsou vzácná, ale zelená to je ještě extra liga. Jde o „nejzelenější“ razítko které jsem na rakouských známkách a celinách krejcarových vydání viděl.

Sbíráám.cz

adresa: Francouzská 9 (vchod Blanická 2) 120 00 Praha 2 - Vinohrady

e-mail: info@sbiram.cz

burda auction
aukční dům

Kontakty:

Tel.: +420 777 466 790

E-mail: info@burda-auction.com

Web: www.burda-auction.com

Adresa: **Dejvická 306/9, 160 00 Praha 6**

Provozní doba:

Pondělí a středa 9:00 - 12:00 | 13:00 - 17:00

ALFAFILA, s.r.o.

Václavské náměstí 28

pasáž U Stýblů (Alfa)

110 00 Praha 1

CZ – Česká republika

tel.: 224 235 457

<http://www.alfafila.cz>

CELINY – Zpravodaj Společnosti sběratelů celin při SČF je určen pro potřebu členů společnosti. Za původnost příspěvků a jejich obsah si odpovídá každý autor.

Jazyková úprava není prováděna.

Do čísla 3/2022 přispěli pánové: J.Krátký V.Soukup,

Technická pomoc A.Náprstek – Filaso.

Předseda společnosti a korespondence: J.Starec, e-mail: hokat@seznam.cz

Zpravodaj rediguje: Ing. Jan Krátký, Hudečkova 2, 140 00 Praha 4, e-mail:

honzakratky1@gmail.com

Distributor: Ing.Milan Černík, P.O.Box 243, Praha 6, 160 41, e-mail:

icernik@volny.cz, 222951796

Hospodář: Ing. Pavel Švejnar, e-mail: pavelsvejnar@gmail.com

<http://www.celinari.cz>

Číslo účtu SSC je: 4228655319/0800.

Do zprávy pro příjemce uvádějte, prosíme, vždy Vaše příjmení a jméno.

Jako Variabilní symbol uvádějte, prosíme, vždy číselný údaj, který najdete na adresním štítku zasláního Zpravodaje, uvedený na 2.adresním řádku.

Roční členský příspěvek pro členy s doručovací adresou v ČR činí 200,- CZK, pro členy s doručovací adresou mimo ČR činí 300,- CZK.

Uzávěrka čísla: 23.8.2022

c Společnost sběratelů celin SČF